

PAPISTO JA KANTTORIT 2006

Akavan kirkollisten ammattiliittojen jäsenkyselyn
raportti

Kati Niemelä & Harri Palmu

SISÄLLYS

1. KYSELY JA VASTAAJIEN ESITTELY.....	3
2. PUOLESTA JA VASTAAN – PAPPIEN JA KANTTORIEN NÄKEMYKSIÄ AJANKOHTAISISTA KYSYMYKSISTÄ	5
2.1. Hallinnollisia kysymyksiä	5
2.2. Onko sukupuolella väliä?	8
2.3. Hedelmöityshoidot ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet jakavat mielipiteitä	12
3. TYÖVIIHTYVYYS JA TYÖSSÄ JAKSAMINEN	18
3.1. Pappien ja kanttorien työmotivaatio ja tyytyväisyys	18
3.2. Mistä työviikko koostuu?	21
3.3. Työssä jaksaa ja uupuu	24
4. MIKÄ IHMEEN AKI – JA MILLAINEN?	30
4.1. AKIn tunnettuus ja pappien ja kanttorien tyytyväisyys liittoonsa	30
4.2. Akavan kirkolliset nyt ja tulevaisuudessa	33
5. TIIVISTELMÄ JA JOHTOPÄÄTÖKSET	37

1. KYSELY JA VASTAAJIEN ESITTELY

Akavan kirkolliset ammattiliitot – AKI r.y:n jäsenliitot ovat Suomen kirkon pappisliitto r.y. ja Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y. Pappisliitolla oli vuoden 2006 helmikuun alussa 2 442 työelämässä mukana olevaa jäsentä ja Kanttori-urkuriliitolla 743. Opiskelijajäsenet ja eläkkeellä olevat jäsenet mukaan lukien jäseniä oli yhteensä noin 5 400.

AKIn jäsenkysely toteutettiin tammi–helmikuussa 2006 AKIn jäsenten valtuuston vaalin yhteydessä. Kysely lähetettiin kaikille Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen kanttori-urkuriliiton työelämässä oleville jäsenille. Kyselyllä haluttiin kartoittaa ennen kaikkea jäsenistön kokemuksia ja toivomuksia omaa liittoaan kohtaan sekä erilaisia ajankohtaisia hallinnollisia ja eettisiä kysymyksiä sekä työn organisointiin ja työssä jaksamiseen liittyviä kysymyksiä. Yhteistyökumppaniksi pyydettiin Kirkon tutkimuskeskus, joka on toiminut myös Pappisliiton vuosien 1998 ja 2002 jäsenkyselyn toteuttajana ja analysoijana. Kyselylomakkeen aihepiirit suunniteltiin yhdessä AKIn ammattiliittojen ja Kirkon tutkimuskeskuksen tutkijoiden kanssa. Kirjallisen raportin ovat kirjoittaneet tutkimuskeskuksen tutkijat teologian tohtori Harri Palmu ja dosentti Kati Niemelä.

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 1 076 vastaajaa. Se vastaa 34 % AKIn aktiivijäsenistä (työelämässä mukana olevista). Aktiivisimmin vastauksia saatiin sairaalasielunhoitajana, perheneuvojana ja ei-kirkollisessa työssä olevilta, joista kyselyyn vastasi 61–81 % kyseiseen ryhmään kuuluvista AKIn jäsenistä. Kirkkoherroista kyselyyn vastasi lähes joka toinen (46 %). Muissa ammattiryhmissä kyselyyn saatiin vastaus noin joka kolmannelta (ks. taulukko 1).

Taulukko 1. Kyselyyn vastaajat virka-aseman mukaan.

	f	% kyselyyn vastanneista	% AKIn jäsenistä (vastausprosentti)	Naisia vastaajista %
Laajaa yliopistotutkintoa edellyttävä kanttorin virka (ent. A-virka)	41	3,8	39	42
Ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävä kanttorin virka (ent. B-virka)	138	12,8	29	66
Muuta piispainkokouksen hyväksymää tutkintoa edellyttävä virka (ent. C-virka)	40	3,7	25	44
Kaikki kanttorit yhteensä	240	22,3	34	58
Kirkkoherra	201	18,7	46	10
Kappalainen	206	19,1	41	37
Seurakuntapastori	186	17,3	39	62
Lehtori	4	0,4	20	100
Sairaalasielunhoitaja	51	4,7	63	62
Perheneuvoja	25	2,3	61	60
Muu seurakunnan tai srk-yhtymän virka	41	3,8	-	37
Hiippakunnan työntekijä	16	1,5	32	53
Kirkon keskushallinnon työntekijä	11	1,0	22	55
Kristillisen järjestön työntekijä	51	4,7	25	45
Muu kirkollinen virka	7	0,7	-	0
Ei kirkollinen työ	25	2,3	81	44
Ei tietoa	12	1,1	-	-
Yhteensä	1 076	100	34	44

Vastaajista 14 % oli alle 35-vuotiaita, 20 % 35–44-vuotiaita ja kolmannes vastaajista oli 45–54-vuotiaita ja niin ikään kolmannes vähintään 55-vuotiaita. 69 % vastaajista työskenteli kaupungissa, 31 % maaseudulla. Hiippakunnittain vastaajat jakautuvat taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. Vastaajat hiippakunnittain.

	f	%
Turku	112	10
Tampere	147	14
Oulu	109	10
Mikkeli	128	12
Porvoo	70	7
Kuopio	128	12
Lapua	105	10
Helsinki	145	13
Espoo	102	9
Ei vastausta	30	3
Yhteensä	1 076	100

2. PUOLESTA JA VASTAAN – PAPPIEN JA KANTTORIEN NÄKEMYKSIÄ AJANKOHTAISISTA KYSYMYKSISTÄ

2.1. Hallinnollisia kysymyksiä

Jäsenkyselyssä koottiin kentän näkemyksiä ajankohtaisista hallinnollisista kysymyksistä. Tällaisia ovat 1) seurakuntarakenteen muutokset, 2) uusi henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuva palkkausmalli, 3) kiinnostus esimiestoimintaan ja 4) pappien ja kanttoreiden kuuluminen tuomiokapitulien alaisuuteen sekä 5) seurakuntien itsenäisyyden kasvattaminen virkojen täytössä.

Suomalaisessa yhteiskunnassa on meneillään huomattava rakennemuutos, joka koskee sekä kuntia että seurakuntia. Yhdeksi ratkaisumalliksi on muodostunut hallintoyksiköiden yhdistyminen. Yhdistymisprosesseilla on vaikutusta talouteen, toimintaan ja hallintoon. Vuodesta 2000 vuoteen 2006 seurakuntien määrä vähentyi 587:stä 548:aan. Kesällä 2006 oli vireillä useita kuntaliitosselvityksiä, jotka koskevat noin 90 seurakuntaa.

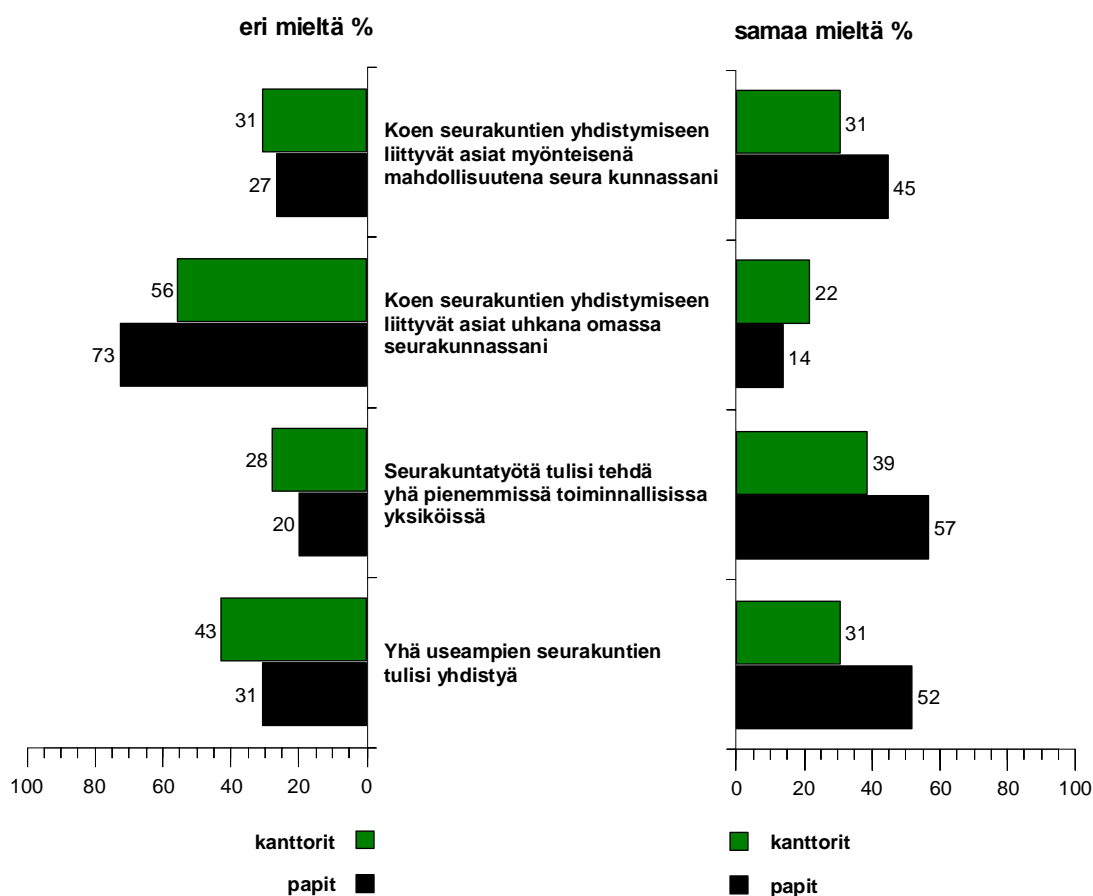
Yleisesti ottaen papit suhtautuvat *seurakuntien yhdistymiseen* myönteisemmin kuin kanttorit. Tämä näkyy kaikkien selvitettyjen asioiden kohdalla. Papeista enemmistö (52 %) on sitä mieltä, että yhä useampien seurakuntien tulisi yhdistyä, yhdistymiseen ei liity uhkia omassa seurakunnassa (73 %) ja joka tapauksessa seurakuntatyötä tulisi tehdä pienemmissä toiminnallisissa yksiköissä (57 %). Yhdistymiseen liittyviä asioita pitää omassa seurakunnassaan myönteisenä mahdollisuutena lähes puolet papeista (45 %).

Myöskään enemmistö kanttoreista (56 %) ei koe yhdistymiseen liittyvissä asioissa olevan uhkaa omassa seurakunnassaan. Kanttorit eivät kuitenkaan ole yleisesti sitä mieltä, että seurakuntia tulisi yhdistää. Kanttoreista vajaa kolmannes on yhdistymisten kannalla ja 43 % on eri mieltä olevia, loput ovat välittävällä kannalla tai eivät osaa sanoa.

Kielteisimmin seurakuntien yhdistymisiin suhtautuvat pienten alle 4 000 hengen seurakuntien työntekijät. Mitä suuremmassa seurakunnassa pappi tai kanttori työskentelee, sitä todennäköisemmin hän suhtautuu myönteisesti seurakuntaliitoksiin. Kuitenkin myös pienten seurakuntien työntekijöistä useampi kokee

yhdistymisen myönteisenä mahdollisuutena kuin uhkana. Eri hiippakunnista myönteisimmin yhdistymisiin suhtautuvat Helsingin hiippakunnan työntekijät ja kielteisimmin Porvoon, Kuopion, Mikkelin ja Lapuan hiippakuntien työntekijät. Toisin sanoen voi arvella, että mitä pienemmällä todennäköisyydellä seurakuntien yhdistymiset koskettavat omaa aluetta ja seurakuntaa, sitä myönteisemmin siihen suhtaudutaan.

Kuvio 1. Pappien ja kanttoreiden näkemykset seurakuntien yhdistymisprosesseista (%).

Uusi palkkausmalli tunnetaan jäsenistön keskuudessa vielä puutteellisesti. Puolet kaikista vastaajista (49 %) kokee, ettei ole saanut riittävästi tietoa uudesta palkkausmallista ja vain joka kolmannelle vastaajalle saatu tieto on ollut riittävää. Parhaiten uudesta palkkausmallista ovat perillä kirkkoherrat, kappalaiset ja hiippakuntien työntekijät. Siitä, tekeekö uusi henkilökohtaiseen suoriutumiseen pohjautuva palkkaus palkkauksen oikeudenmukaisemmaksi, jäsenistö on epävarma ja mielipiteet jakautuvat. Kanttoreista 44 % ja papeista 39 % kokee henkilökohtaiseen suoriutumiseen pohjautuvan palkkauksen oikeudenmukaisemmaksi kuin nykyjärjestelmän, lähes yhtä moni (kanttoreista 30 % ja papeista

37 %) puolestaan kokee sen epäoikeudenmukaisemmaksi. Myönteisimmin uuteen palkkausmalliin suhtautuvat kirkkoherrat – eli he, jotka ovat todennäköisimmin saaneet siitä eniten tietoa – ja kriittisimmin sairaalasielunhoitajat ja seurakuntapastorit.

Esimiestehtävät kiinnostavat varsin monia pappeja ja kanttoreita. Papeista kaksi kolmesta (67 %) haluaa toimia esimiestehtävissä. Erityisesti miehet kokevat vetoa esimiestehtäviin. Miespapeista peräti 84 % haluaa toimia esimiestehtävissä, naisista 57 %. Eniten kiinnostusta esimiestehtäviä kohtaan on kirkon keskushallinnon ja hiippakuntien työntekijöillä. *Kiinnostus kirkkoherran tehtävää* kohtaan on papeilla pienempi kuin halukkuus toimia yleensä esimiestehtävissä. Kirkkoherran tehtävästä kiinnostuneita pappeja on jäsenistöstä 47 %. Miehet ovat selvästi naisia kiinnostuneempia myös kirkkoherran virasta. Naisista kirkkoherran virkaa kohtaan kiinnostusta tuntee vain joka kolmas (33 %), kun miehistä yli puolet (56 %). Eniten kirkkoherran tehtävät kiinnostavat kappalaisena työskenteleviä.

Kanttoreiden enemmistö (55 %) on sitä mieltä, että kanttoreille tulisi olla tarjolla nykyistä enemmän esimiestehtäviä. Myös joka toisen (47 %) papin mielestä kanttoreille tulisi olla tarjolla enemmän esimiestehtäviä. Lähes puolet kanttoreista myös todella haluaa toimia esimiestehtävissä (47 %). Useimmin esimiestehtävistä ovat kiinnostuneet ns. A-kanttorit, joista kaksi kolmesta (63 %) olisi kiinnostunut toimimaan esimiestehtävissä. Keskimmäisen asteen kanttoreiden keskuudessa vastaava osuus on 37 % ja alimman asteen kanttorien keskuudessa 33 %.

Papit ja kanttorit ovat hyvin yksimielisiä sitä, että pappien tulisi jatkossakin olla *tuomiokapitulien alaisuudessa*. Papeista näin ajattelee 85 % ja kanttoreista 76 %.

Sen sijaan kysyttäessä sitä, tulisiko myös kanttorien olla tuomiokapitulien alaisuudessa, samaa mieltä olevien osuus ei ole yhtä suuri. Kanttoreista 72 % ajattelee, että heidän tulisi jatkossakin olla tuomiokapitulien alaisuudessa, kun papeista näin ajattelee selvästi harvempi (54 %). Lähes joka toinen (45 %) pappi ja joka kolmas (39 %) kanttori kaipaa seurakunnille suurempaa itsenäisyyttä pappien ja kanttorien virkojen täytössä. Eri työtehtävissä työskentelevien pappien mielipiteet eivät mainittavasti eroa toisistaan lukuun ottamatta hiippakunnan ja keskushallinnon työntekijöitä, jotka pääsääntöisesti ovat nykyisen mallin säilyttämisen puolella. Hiippakunnan työntekijöistä vain 13 % siirtäisi päätäntävaltaa virkojen täytössä enemmän seurakunnille.

2.2. Onko sukupuolella väliä?

Pappien ja kanttorien mielestä sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuu varsin hyvin kirkon työpaikoilla. Erittäin hyvin tai kohtuullisen hyvin sukupuolten välisen tasa-arvon kokee toteutuvan lähes yhdeksän pappia ja kanttoria kymmenestä. Papeista 87 % ja kanttoreista 84 % kokee tasa-arvon toteutuvan hyvin. Naisvastaajien keskuudessa tasa-arvoon tyytyväisten osuus on 78 % ja miesvastaajien keskuudessa 93 %. Naisista 18 % on sitä mieltä, että välillä tasa-arvo toimii hyvin ja välillä huonosti. Miehistä näin vastaa 5 %. Varsin huonosti tai erittäin huonosti tasa-arvon kokee työpaikallaan toteutuvan 4 % naisvastaajista ja 2 % miesvastaajista.

Naiset ovat voineet toimia pappeina Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa vuodesta 1988 alkaen. Kirkon työntekijöissä ja seurakuntalaisissa on kuitenkin yhä niitä, joiden mielestä papin virka kuuluu vain miehelle. Virkanäkemys aiheuttaa ristiriitoja ja ristiriitojen taustalla on usein kiista siitä, antaako naispappeuspäätöksen yhteydessä hyväksytyt ponsi torjujille oikeuden kieltäytyä yhteistyöstä naispapin kanssa. Vuoden 2006 alussa ilmestyneen tutkimuksen mukaan ongelmiin ajautuneiden seurakuntien viesti on selvä: kirkon odotetaan täsmentävän linjansa ponnien tulkinnasta.¹

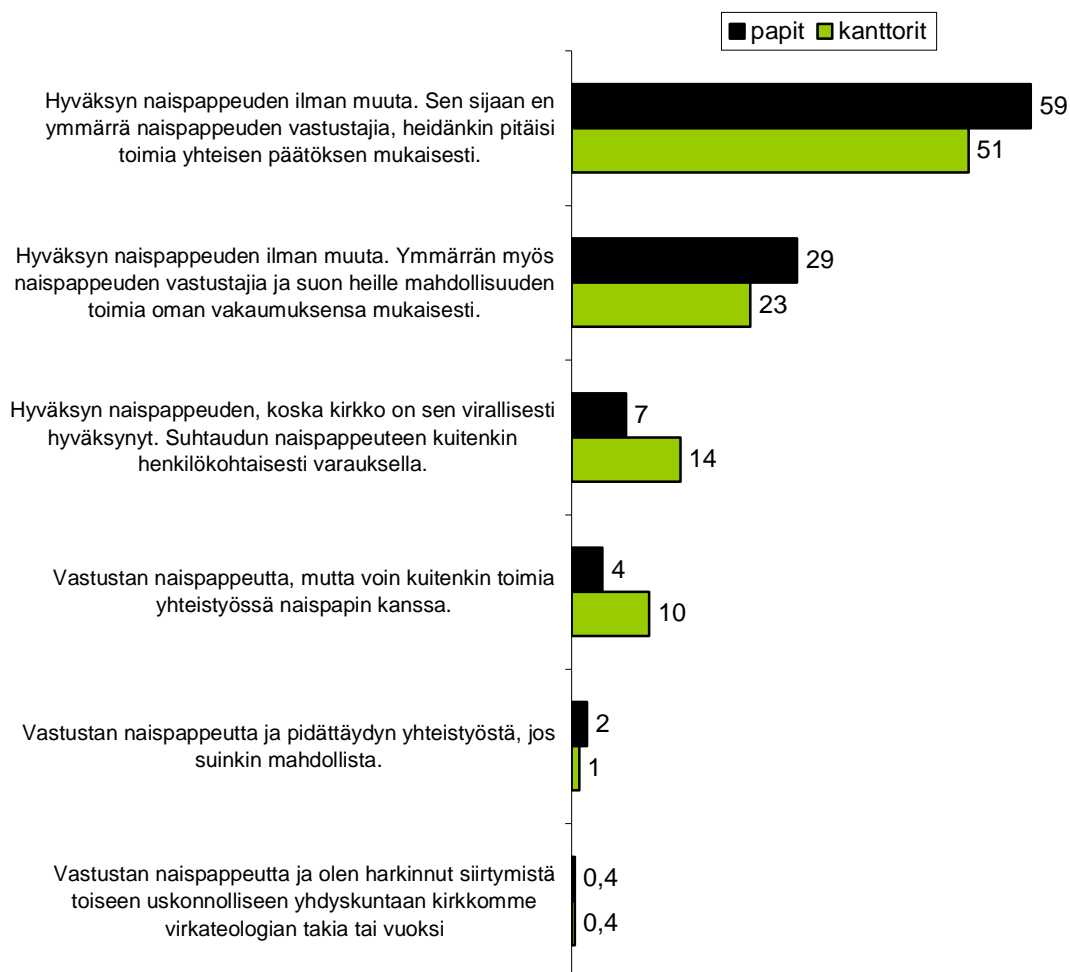
AKIn jäsenkyselyn perusteella varauksellinen tai kielteinen suhtautuminen naispappeuteen on pappien keskuudessa vähentynyt merkittävästi. Kaikkiaan joko kielteisesti tai varauksellisesti naispappeuteen suhtautuu 13 % Suomen kirkon pappisliiton työelämässä olevista jäsenistä. Vielä vuonna 1999 varauksellisesti suhtautuvia oli 20 %. Kantojen muuttuminen myönteisemmäksi papiston keskuudessa ei johdu pelkästään naispappien osuuden kasvusta, vaan naispappeuteen myönteisesti suhtautuvien määrä on lisääntynyt myös miespappien keskuudessa. Vuonna 1999 miespapeista 6 % sanoi pidättäytyvänsä yhteistyöstä naispapin kanssa, kun nyt näin sanoo 3 %. Niin ikään 6 % vastusti naispappeutta, mutta kertoi silti voivansa toimia yhteistyössä naispapin kanssa. Nyt tällaisia vastaajia oli 5 %. Lisäksi 20 % miespapeista suhtautui vuonna 1999 naispappeuteen varauksella. Vuonna 2006 varauksella suhtautuvia oli 11 %.

¹ Närhi, Paula 2006, Kun alttari erottaa. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 94. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Yhteistyöstä kieltäytyviä tai muuten naispappeuteen kielteisesti suhtautuvia pappeja on enemmän alle 45-vuotiaiden miespappien keskuudessa kuin sitä vanhempien. Myönteisimmin naispappeuteen suhtautuvat 45–54-vuotiaat.

Kanttoreiden keskuudessa varauksellista suhtautumista naispappeuteen on huomattavasti enemmän kuin pappien keskuudessa. Vuonna 2006 kielteinen tai varauksellinen kanta naispappeuteen oli joka neljännellä kanttorilla (ks. kuvio 2). Tähän vaikuttanee osin kanttorien herätysliikevaikutteet, erityisesti vanhoillislestadiolaisuuden vahva vaikutus kanttorien keskuudessa. Peräti joka kymmenes kyselyyn vastannut kanttori kuuluu vanhoillislestadiolaisuuteen, papeista vain 2,5 % (ks. luku 3.1).

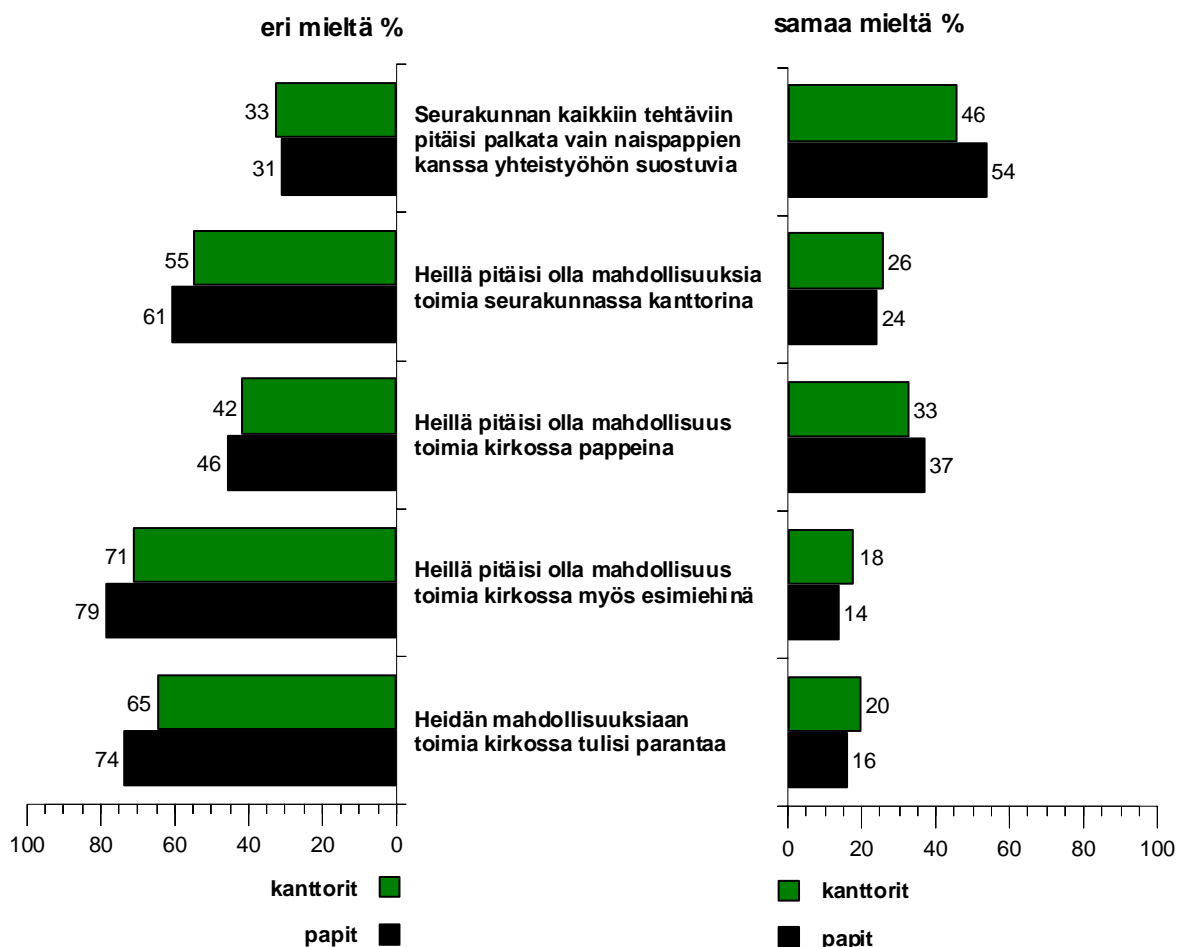
Kuvio 2. Pappien ja kanttorien suhtautuminen naispappeuteen (%).

Kantoreilta ja papeilta tiedusteltiin myös kantaa siihen, miten naispappien kanssa yhteistyöstä kieltäytyvien kanssa tulisi menetellä (ks. kuvio 3). Valtaenemmistö AKIn jäsenistä on sitä mieltä, ettei naispappin kanssa yhteistyöstä kieltäytyvän mahdollisuuksia toimia kirkossa tule parantaa ja ettei heillä pitäisi olla

mahdollisuutta toimia kirkossa esimiehinä. Joka kolmas vastaaja kuitenkin ajattelee, että yhteistyöstä kieltäytyvillä papeilla tulisi olla mahdollisuus toimia seurakunnassa pappeina. Yhteistyöstä kieltäytyvillä kanttoreille työmahdollisuuden antaisi joka neljäs pappi ja kanttori.

Kuvio 3. Pappien ja kanttoreiden suhtautuminen naispappien kanssa yhteistyöstä kieltäytyviin (%).

Vastaajat ovat varsin yksimielisiä siitä, että sopivuus pappisvirkaan tai kanttorin virkaan ei riipu sukupuolesta. Erityisesti pappit ovat lähes yksimielisiä siitä, että sukupuoli ei vaikuta sopivuuteen pappisvirkaan (90 %) eikä kanttorin virkaan (95 %). Kanttoreista 15 % pitää miehiä sopivampana pappisvirkaan ja joka kymmenes kanttoriksi. Vain prosentti vastaajista pitää naisia parempana pappisvirkaan tai kanttoriksi.

Taulukko 3. Onko nainen vai mies sopivampi papiksi (%)?

	Papit	Kanttorit	Mies	Nainen	Kaikki
Naiset ovat ominaisuuksiltaan mielestäni yleensä sopivampia papiksi	2	0,4	0	2	1
Miehet ovat ominaisuuksiltaan mielestäni yleensä sopivampia papiksi	6	15	11	4	8
Sopivuus pappisvirkaan ei riipu sukupuolesta	90	81	84	92	87
En osaa sanoa	2	4	4	2	3
Yhteensä	100	100	100	100	100

Taulukko 4. Onko nainen vai mies sopivampi kanttoriksi (%)?

	Papit	Kanttorit	Mies	Nainen	Kaikki
Naiset ovat ominaisuuksiltaan mielestäni yleensä sopivampia kanttoriksi	1	2	1	1	1
Miehet ovat ominaisuuksiltaan mielestäni yleensä sopivampia kanttoriksi	2	10	6	1	4
Sopivuus kanttorinvirkaan ei riipu sukupuolesta	95	89	91	97	94
En osaa sanoa	2	0	2	1	1
Yhteensä	100	100	100	100	100

Kyselyssä selvitettiin kolmella kysymyksellä jäsenistön käsityksiä naisjohtajuudesta. Naisia kirkon johtavissa asemissa on huomattavan vähän verrattuna naisten osuuteen työvoimasta. Enemmistö papeista on sitä mieltä, että piispan virassa ja kirkon muissa johtotehtävissä pitäisi olla enemmän naisia. Kirkkoherroina naisia pitäisi olla enemmän lähes joka toisen papin (47 %) mielestä. Ennen kaikkea naispapit toivovat kirkkoon lisää naisjohtajia: naispapeista 70 % toivoo naisia enemmän kirkkoherroiksi (32 % miespapeista) ja 78 % muihin johtotehtäviin (39 % miespapeista). Kolme neljästä (75 %) naispapista toivoo kirkkoon myös naispiispaa, miespapeista tätä toivoo reilu kolmannes (37 %). Kanttoreiden keskuudessa naisjohtajia toivovia on jonkin verran vähemmän kuin pappien keskuudessa (ks. taulukko 5.). Joka kolmas (32 %) kanttori kaipaa seurakuntiin lisää naiskirkkoherroja. Muihin johtotehtäviin lisää naisia kaipaa kanttoreista lähes puolet (42 %), samoin kuin piispaksi (44 %).

Taulukko 5. Pappien ja kanttorien käsitys naisjohtajuudesta (%).

	Samaa mieltä		Eri mieltä	
	Papit	Kanttorit	Papit	Kanttorit
Naisia tulisi olla nykyistä enemmän kirkkoherroina	47	32	16	30
Naisia tulisi olla nykyistä enemmän muissa kirkon johtotehtävissä	55	42	11	20
Myös naisia pitäisi olla piispoina	52	44	20	35

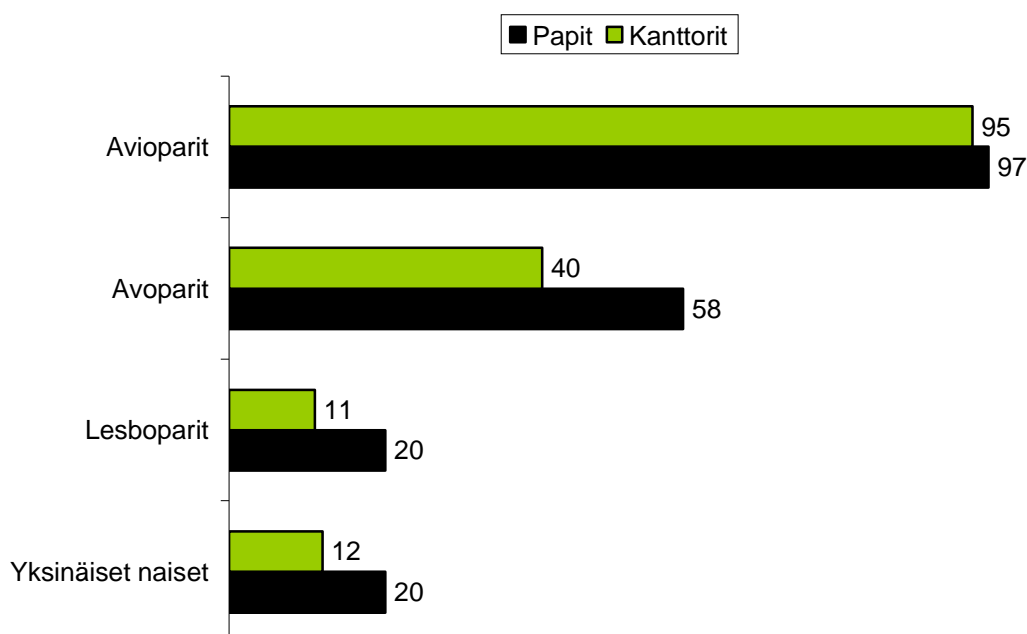
2.3. Hedelmöityshoidot ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet jakavat mielipiteitä

Hedelmöityshoidot

Kyselyn toteuttamisen aikaan käytiin vilkasta keskustelua siitä, kenellä tulisi olla oikeus saada hedelmöityshoitoja. Tämän vuoksi myös AKIn jäsenistöltä tiedusteltiin kantaa hedelmöityshoitoihin. Niin ikään kyselyssä tiedusteltiin jäsenistön mielipiteitä ja kokemuksia samaa sukupuolta olevien ihmisten parisuhteisiin liittyvistä kysymyksistä.

AKIn jäsenistöstä lähes puolet on sitä mieltä, että hedelmöityshoidot tulisi tehdä mahdolliseksi vain aviopareille. Avioparien mahdollisuutta hedelmällisyshoitoihin kannattavat lähes kaikki papit (97 %) ja kanttorit (95 %). Papistosta suurempi osa kuin kanttoreista sallisi hedelmöityshoidot myös muille kuin aviopareille. Avopareille hoidot sallisi papeista 58 %, kanttoreista 40 %. Joka viides pappi sallisi hoidot myös lesbopareille ja yksinäisille naisille, kanttoreista vastaavan sallisi vain joka kymmenes.

Kuvio 4. Niiden pappien ja kanttorien osuus joiden mielestä seuraavilla ryhmillä tulisi olla mahdollisuus hedelmöityshoitoihin (%).

Jäsenistön enemmistön (52 %) mielestä hedelmöityshoidoissa tulisi voida tarvittaessa käyttää perheen ulkopuolisia sulusoluja. Vastaajista 27 % puolestaan on sitä mieltä, että vain perheen sisäisiä sulusoluja tulisi käyttää, joka viides ei osaa

sanoa tai hänellä ei ole asiaan kantaa. Näin ollen AKIn jäsenliittojen jäsenistä valtaosa on eri kannalla Kirkkohallituksen täysistunnon vuonna 2005 antaman kannanoton kanssa, joka sallisi vain perheen sisäisten sukusolujen käytön. Kirkkohallituksen lausunto vuodelta 1997 korosti sosiaalista vanhemmuutta ja piti mahdollisena sitä, että hedelmöityshoidoissa käytetään perheen ulkopuolisia sukusoluja.² Ennen kaikkea papit hyväksyvät perheen ulkopuolisten sukusolujen käytön, kanttorit ovat hyväksyvällä kannalla hieman harvemmin. Papeista perheen ulkopuolisten sukusolujen käytön kannalla on 57 % ja 27 % katsoo, että vain perheen sisäisiä sukusoluja tulisi käyttää. Kanttorien keskuudessa vastaavat luvut ovat 41 % ja 31 %.

Samaa sukupuolta olevien parisuhteet

Kyselyn perusteella yli puolet papeista ja kanttoreista suhtautuu kielteisesti samaa sukupuolta olevien kumppanien mahdollisuuteen saada rekisteröidylle parisuhteelle kirkollinen siunaus eikä voisi myöskään kuvitella olevansa toimittamassa työntekijänä tällaista siunausta. Yli kolmannes papeista (38 %) ja joka viides (22 %) kanttoreista kuitenkin toivoisi samaa sukupuolta oleville kumppaneille mahdollisuutta saada rekisteröidylle parisuhteelle kirkollinen siunaus.

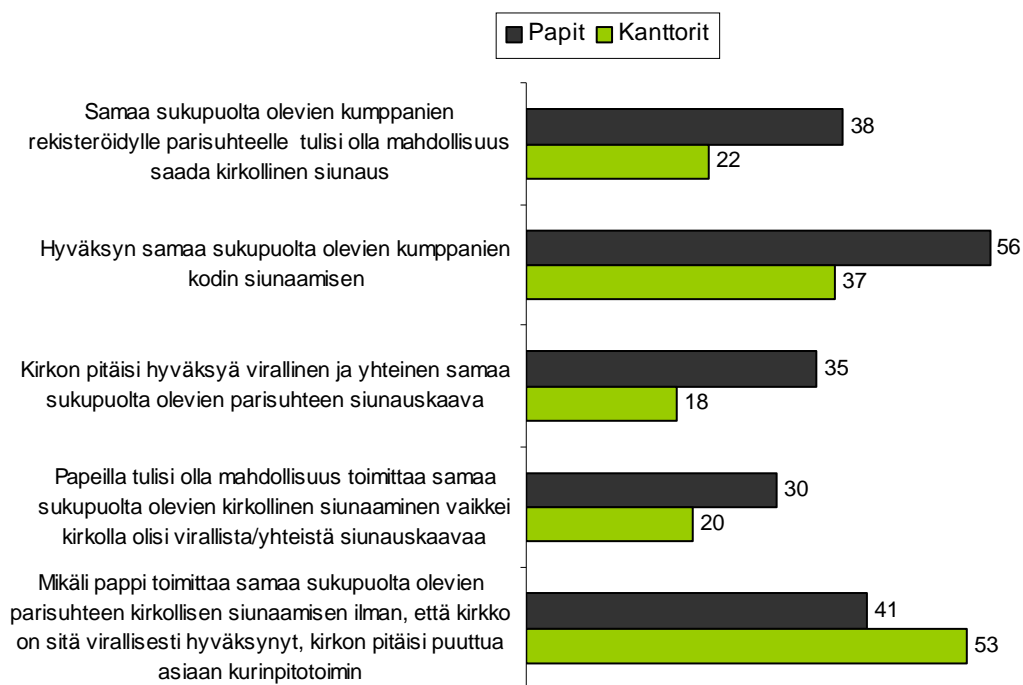
Pieni osa papeista ja kanttoreista – kaksi prosenttia – on myös jo ollut mukana toimittamassa samaa sukupuolta olevien kumppanien parisuhteen kirkollista siunaamista. Kirkollinen siunaaminen on yleisimmin toteutettu parin kotona tai muissa tiloissa, vain harvoin kirkossa. Lisäksi papeista lähes puolet (44 %) olisi valmis harkitsemaan tällaisen parisuhteen siunaamista. Kanttoreista kolmannes (33 %) olisi valmis olemaan mukana toimittamassa tällaista toimitusta.

Naispuoliset papit suhtautuvat samaa sukupuolta olevien parisuhteen kirkolliseen siunaamiseen huomattavasti myönteisemmin kuin miespuoliset kollegansa. Naisista kirkollista siunaamista toivoo yli puolet (53 %), miespapeista reilu neljännes (29 %). Erityisen myönteisiä samaa sukupuolta olevien kumppanien parisuhteen kirkollisesta siunaamista kohtaan ovat alle 45-vuotiaat naispapit. Heistä kaksi kolmesta (63 %) katsoo, että samaa sukupuolta olevilla kumppaneilla tulisi olla mahdollisuus kirkolliseen siunaamiseen. Sen sijaan yli 55-vuotiaista

² Ks. Hytönen, Maarit 2003, Kirkko ja nykyajan eettiset kysymykset. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 80. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

niin naispuolisista kuin miespuolisista papeista vain joka neljäs kannattaa tällaisten parisuhteiden kirkollista siunaamista.

Kuvio 5. Pappien ja kanttorien suhtautuminen samaa sukupuolta olevien kumppanien parisuhteen ja kodin siunaamiseen. Samaa mieltä väitelauseiden kanssa olevien pappien ja kanttorien osuus (%).

Taulukko 6. Oletko ollut mukana toimittamassa (pappina tai kanttorina) samaa sukupuolta olevien kumppanien parisuhteen kirkollisen siunaamisen tai kodin siunaamisen (%)?

	Parisuhteen kirkollinen siunaus		Kodin siunaus	
	Papit	Kanttorit	Papit	Kanttorit
Kyllä, kirkossa	0,1	0	-	-
Kyllä, muualla	2	2	3	2
En, mutta voisin harkita	44	33	62	44
En, enkä voisi kuvitellakaan	54	65	34	54
Yhteensä	100	100	100	100

Lähes kaikki parisuhteen kirkollista siunaamista kannattavista ovat sitä mieltä, että kirkon tulisi hyväksyä virallinen ja yhteinen kaava samaa sukupuolta olevien parisuhteen siunaamiseksi. Kaikkiaan papeista kolmannes (35 %) ja kanttoreista joka viides (18 %) kannattaa yhteistä kaavaa. Asiaa vastustaa puolet papeista ja kaksi kolmasosaa kanttoreista. Edelleen enemmistö vastustaa sitä, että pappi toimittaa parisuhteen siunaamisen, vaikka virallista kaavaa ei olisikaan. Papeista tällaisen toimituksen hyväksyisi joka kolmas ja kanttoreista joka viides.

Varsin moni – papeista 41 % ja kanttoreista 53 % – odottaisi kirkolta kurinpitotoimenpiteitä pappia kohtaan, joka on toimittanut parisuhteen kirkollisen siunaamisen ilman, että kirkko on sitä hyväksynyt.

Samaa sukupuolta olevien kumppanien kodin siunaamiseen papit ja kanttorit suhtautuvat yleisesti ottaen myönteisemmin kuin suhteen kirkolliseen siunaamiseen. Kodin siunaamisen hyväksyy yli puolet papeista ja yli kolmannes kanttoreista. Vastustavalle kannalle asettuu vain joka kolmas pappi ja vajaa puolet kanttoreista.

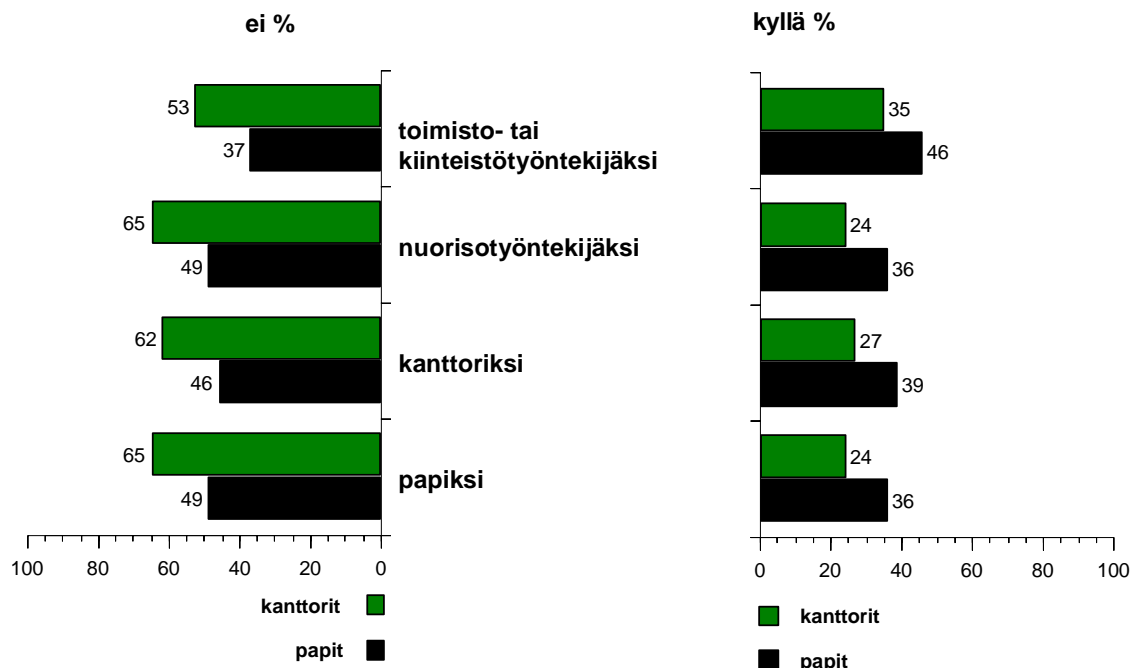
Papeista kolme prosenttia ja kanttoreista kaksi prosenttia on jo ollut mukana toimittamassa samaa sukupuolta olevan parin kodin siunaamista. Lisäksi papeista selkeä enemmistö (62 %) ja kanttoreista lähes puolet (44 %) voisi harkita osallistuvansa toimitukseen. Näin ollen siis vaikka enemmistö AKIn ammattiliittojen jäsenistä vastustaa samaa sukupuolta olevien kumppanien parisuhteen kirkollista siunausta, enemmistö erityisesti papeista hyväksyy tällaisen parin kodin siunaamisen ja olisi valmis myös olemaan sellaista toimittamassa.

Virka ja parisuhteen rekisteröinti

Papit ja kanttorit suhtautuvat varsin eri tavalla siihen pitäisikö kirkon suoda papille itselleen oikeus rekisteröidä mahdollinen homoseksuaalinen parisuhteensa. Papeista sen hyväksyisi 39 % ja kanttoreista 20 %. Ylipäätään papit ovat kanttoreita sallivampia suhteessa siihen, voitaisiinko seurakunnan työntekijäksi hyväksyä parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kumppanin kanssa elävä henkilö (ks. kuvio 6). Tehtävästä riippuen 36–46 % papeista hyväksyisi parisuhteessa samaa sukupuolta kanssa elävän kirkon työntekijäksi, kanttoreista 24–35 %. Useimmin homoseksuaali hyväksyttäisiin toimisto- tai kiinteistötyöntekijäksi, harvemmin nuorisotyöntekijäksi, kanttoriksi tai papiksi.

Suhtautuminen samaa sukupuolta olevien parisuhteiden kirkolliseen siunaamiseen on myös muuttunut myönteisemmäksi. Vuonna 2001 papeista vain 17 % suhtautui myönteisesti ajatukseen homoparien parisuhteen kirkollisesta siunaamisesta. Kaikkien työntekijöiden keskuudessa hyväksyjä oli vain 13 %.

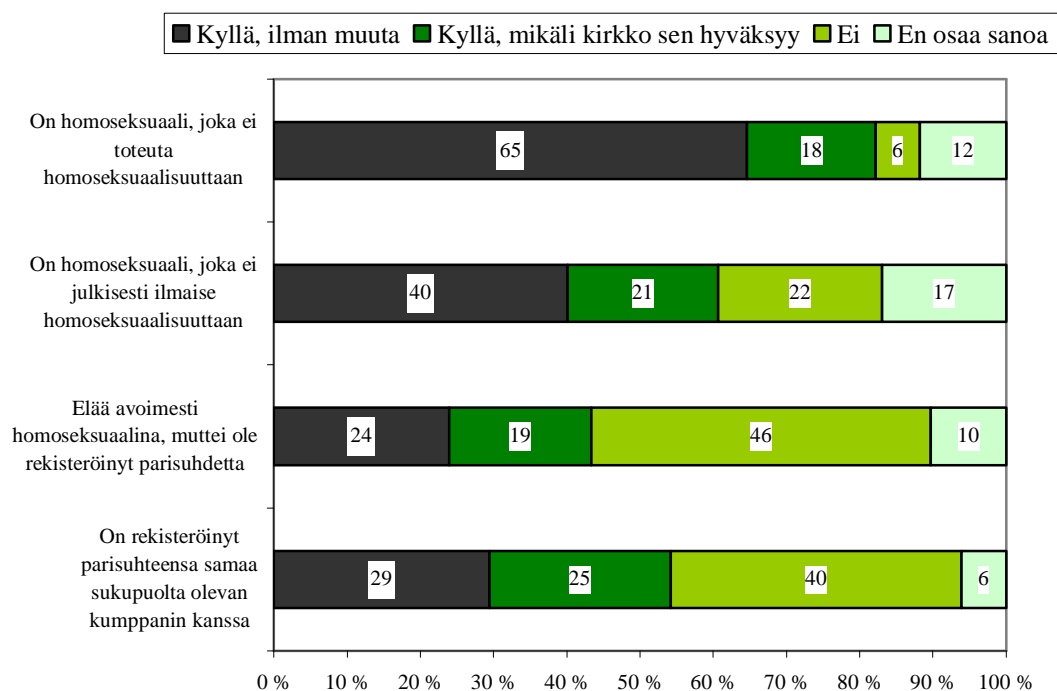
Kuvio 6. Pappien ja kanttoreiden mielipiteet siitä, tulisiko seurakunnan työntekijäksi eri tehtäviin hyväksyä myös sellainen henkilö, joka elää avoimesti parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kumppanin kanssa (%).

Enemmistö papeista (66 %) ja kanttoreista (60 %) on sitä mieltä, että homoseksuaali voi kuitenkin ilman muuta hoitaa virkaansa kirkossa kunhan ei toteuta homoseksuaalisuuttaan (ks. kuvio 7). Vain 6 % vastustaisi tällaisen henkilön toimimista kirkossa myös siinäkin tapauksessa, jos kirkko yhteisesti hyväksyisi asian. Vajaa puolet (40 %) vastaajista hyväksyisi kirkon virkaan homoseksuaalin, joka ei julkisesti homoseksuaalisuuttaan ilmaise. Lisäksi joka viides olisi valmis hyväksymään tällaisen työntekijän, mikäli kirkko sen hyväksyy.

Vain neljäsnes (papeista 25 %, kanttoreista 20 %) hyväksyy avoimesti homoseksuaalina elävän henkilön kirkon virkaan siinä tapauksessa, ettei parisuhdetta ole rekisteröity. Hyväksyjien määrä lisääntyy erityisesti pappien keskuudessa, mikäli parisuhde rekisteröidään. 32 % papeista ja 23 % kanttoreista olisi valmis hyväksymään parisuhteensa rekisteröineen homoseksuaalin kirkon virkaan. Lisäksi joka neljäs olisi valmis hyväksymään tällaisen henkilön, mikäli kirkko sen yhteisesti hyväksyy.

Kuvio 7. Pappien ja kanttorien näkemys siitä, milloin homoseksuaali voitaisiin hyväksyä kirkon virkaan (%).

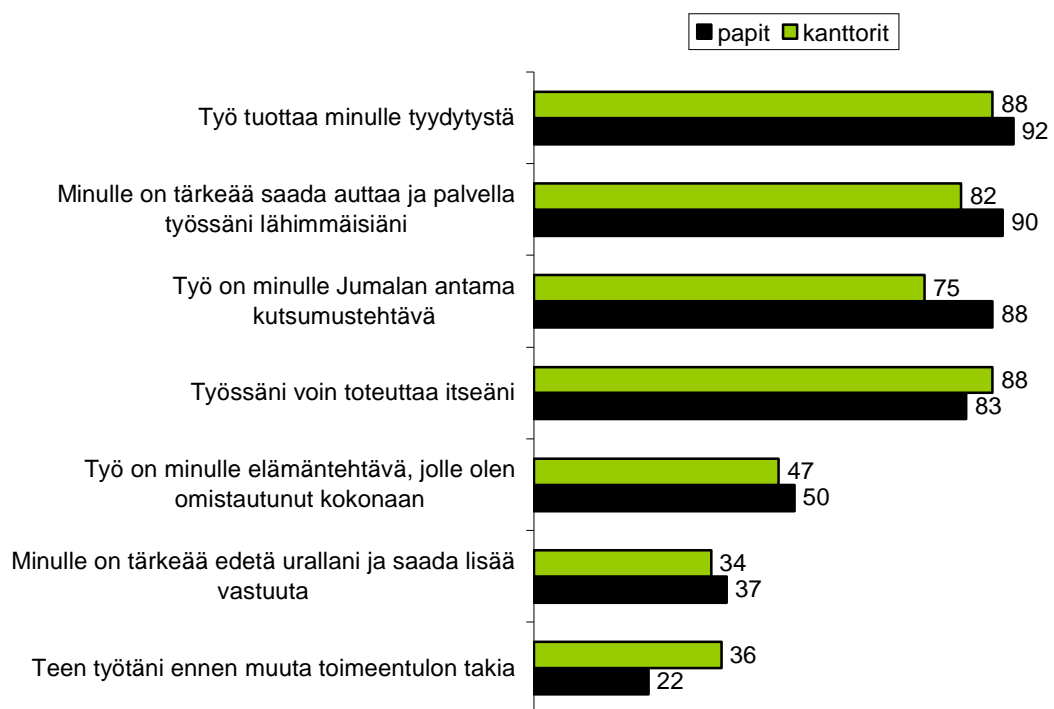
Suhtautuminen parisuhdettaan rekisteröimättömään homoseksuaaliin kirkon työntekijään on osalla papeista ja kanttoreista siis samanlainen kuin suhtautuminen eri sukupuolta olevien kumppanien avoliittoon: jos kirkon virassa ollaan, parisuhteen tulisi olla virallistettu. Kokonaisuudessaan reilu puolet papeista ja lähes puolet kanttoreista olisi valmis hyväksymään parisuhteensa rekisteröineen homoseksuaalin kirkon virkaan, mikäli myös kirkko sen virallisesti hyväksyisi.

3. TYÖVIIHTYVYYS JA TYÖSSÄ JAKSAMINEN

3.1. Pappien ja kanttorien työmotivaatio ja tyytyväisyys

Työtyytyväisyystutkimuksissa saadaan yleensä tulos, jossa vastaajat ilmoittavat olevansa tyytyväisiä työssään. Papisto ja kanttorit eivät tee tässä poikkeusta, sillä 87 % vastaajista on tyytyväisiä työhön kokonaisuudessaan ja 7 % ilmaisee olevansa tyytymätön. Pappien keskuudessa yli 45-vuotiaat työntekijät ovat jonkin verran nuoria työntekijöitä tyytyväisempiä, kanttorien keskuudessa sen sijaan ei ole selkeitä eroa eri ikäryhmien työtyytyväisyydessä. Kirkon henkilöstön työmotivaatiota ja tyytyväisyyttä on tutkittu useissa tutkimuksissa ja mm. työn sisältöön, merkityksellisyteen ja mielekkyyteen sekä työn tekemisen vapautteen liittyvät asiat ovat korostuneet tyytyväisyyttä lisäävinä tekijöinä. Valtaosa kyselyyn vastanneista papeista ja kanttoreista koki, että työ tuottaa tyydytystä (91 %), on tärkeä saada auttaa ja palvella lähimmäisiään (88 %), työ on Jumalan antama kutsumustehtävä (85 %) ja työssä voi toteuttaa itseään (84 %). Joka toiselle vastaajalle työ on elämäntehtävä, jolle työntekijä on kokonaan omistautunut.

Kuvio 8. Työn merkitys jäsenistölle. Samaa mieltä väitelauseiden kanssa olevien pappien ja kanttorien osuus. (%)

Papit kokivat kanttoreita hieman useammin työnsä kutsumukseksi ja pitivät tärkeänä mahdollisuuttaan auttaa muita. Kanttorit puolestaan korostivat itsensä toteuttamista hieman useammin kuin papit.

Runasas kolmannes niin papeista kuin kanttoreista piti tärkeänä sitä, että voi edetä uralla ja saada lisää vastuuta. Ennen muuta toimeentulon takia työtä tekee kanttoreista joka kolmas (36 %) ja papeista joka viides (22 %).

Erityisesti yli 55-vuotiaat kanttorit ja papit kokevat työnsä elämäntehtäväksi, jolle ovat kokonaan omistautuneita. Vanhemmat työntekijät kokevat työnsä myös hieman nuoria useammin Jumalan antamaksi kutsumustehtäväksi. Yli 55-vuotiaista kanttoreista 55 % on täysin samaa mieltä väitteen ”Työ on minulle Jumalan antama kutsumustehtävä” kanssa, kun alle 35-vuotiaista vain kolmannes (34 %). Pappien keskuudessa vastaavat luvut ovat 65 % ja 53 %.

Nuoret kanttorit ja papit sen sijaan korostavat työssään vanhempia työntekijöitä hieman enemmän itsensä toteuttamista, uralla etenemistä ja toimeentuloa. Sen sijaan siinä, missä työssä nähdään tärkeäksi lähimmäisten auttaminen, ei eri ikäisten työntekijöiden välillä ole eroa.

Kanttoreista 11 % ja papeista 14 % kuuluu kiinteästi johonkin herätysliikkeeseen. Lisäksi väljästi johonkin liikkeeseen kuuluu kanttoreista 14 % ja papeista 22 %. Herätysliikkeisiin kuuluvat ovat tavallisesti hivenen liikkeisiin kuulumattomia tyytyväisempiä työhönsä ($t=1,76+$) ja näkevät työnsä muita useammin Jumalalta saatuna kutsumustehtävänä ($t=3,38^{***}$). Herätysliikkeisiin kuulumattomat puolestaan tekevät työtään liikkeisiin kuuluvia useammin ennen muuta toimeentulon takia ($t=-2,08^*$). Nuoret työntekijät, eritoten kanttorit, kuuluvat huomattavan usein vanhoillislestadiolaisuuteen³, monissa muissa liikkeissä enemmistö liikkeisiin kuuluvista on vanhempia. Erityisesti viidesläisiin liikkeisiin kuuluvat ovat huomattavan usein vanhemmista ikäryhmistä. Táize-liikkeellä, Tuomas-yhteisöllä ja Hiljaisuuden-liikkeellä on paljon kannattajia myös nuorten työntekijöiden keskuudessa.

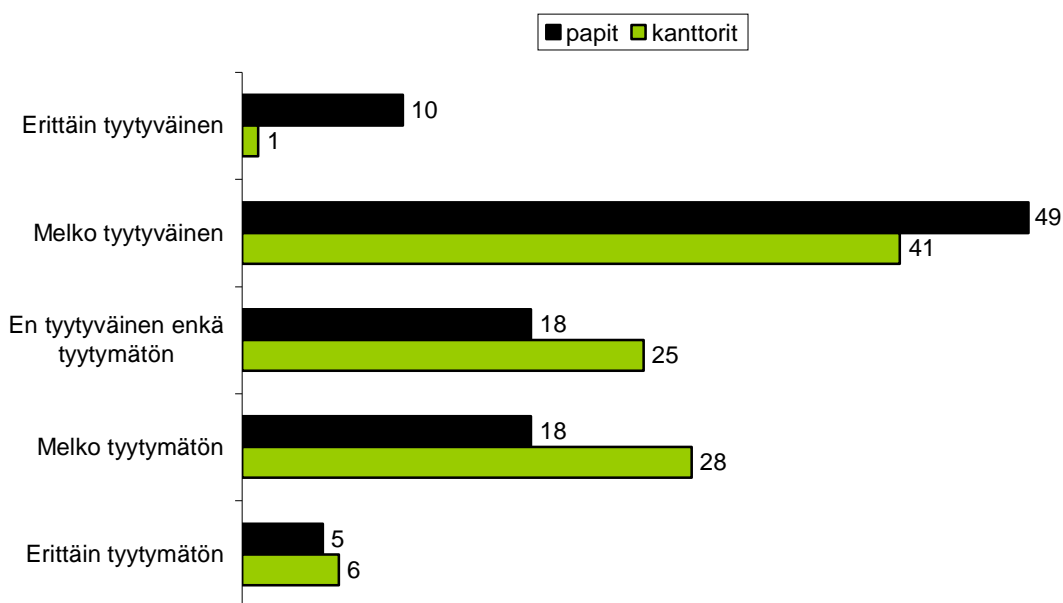
Työstä saatu taloudellinen korvaus ja tyytymättömyys siihen on tutkimuksissa työtyytyväisyyttä laskeva tekijä. Tässä selvityksessä kysyttiin tyytyväisyyttä

³ Peräti joka neljäs alle 35-vuotias kanttori kertoo kuuluvansa kiinteästi tai väljästi vanhoillislestadiolaisuuteen. Kaikkein kanttorien keskuudessa vanhoillislestadiolaisuuteen kuuluu joka kymmenes.

työstä saatuun taloudelliseen korvaukseen ja minkä suuruinen palkankorotus olisi vastaajan mielestä sopiva omaan palkkaan.

Papeista 59 % ja kanttoreista 42 % oli erittäin tai melko tyytyväinen työstä saamaansa palkkaan. Erittäin tai melko tyytymättömiä oli kanttoreista joka kolmas ja papeista joka neljäs. Eri ikäisten palkkatyytyväisyysarvioinneissa ei ole mainittavia eroja. Herätysliikkeisiin kuuluvat ovat liikkeisiin kuulumattomia tyytyväisempiä palkkaansa ($t=2,11^*$).

Kuvio 9. Tyytyväisyys työstä saatuun taloudelliseen korvaukseen (%).

Palkkaansa tyytymättömiltä tiedusteltiin sopivan palkankorotuksen määrää. Tähän kysymykseen vastasi lähes puolet papeista ja kanttoreista (43 %). Kanttoreiden keskimääräinen palkankorotustoive oli 602 euroa ja papeilla 532 euroa. Kaikkein useimmin palkankorotustoiveet olivat 500 euron ja 1 000 euron välillä.

Taulukko 7. Pappien ja kanttorien palkankorotustoiveet (43 % papeista ja kanttoreista vastasi kysymykseen). Mikäli olet tyytymätön, minkä suuruinen palkankorotus mielestäsi olisi sopiva omaan palkkaasi (%)?

	Kanttorit %	Papit %	Kaikki %
1–299 euroa	24	23	23
300–499 euroa	24	24	24
500–999 euroa	36	38	37
1000 euroa tai enemmän	17	15	15
Keskiarvo	602 e	532 e	550 e

Vastaajista 59 % ilmoitti, ettei ole koskaan saanut palkkaansa muuta kuin yleiskorotuksen. Vastanneissa oli vuosina 2004 ja 2005 palkankorotuksen saaneita 23 %, kun 2000-luvun alkupuolella kunakin vuonna korotuksen ilmoitti saaneensa vain 2–4 %.

Varsin moni pappi ja kanttori teki päätoimen ohella jotain sivutyötä. Papeista sivutyötä päätoimen ohella ilmoitti tekevänsä 19 % ja kanttoreista 37 %.

3.2. Mistä työviikko koostuu?

Mistä papin ja kanttorin työviikko koostuu ja kauanko se kestää? Kyselyssä selvitettiin pappien ja kanttorien työaika kysymällä montako tuntia viikoittaisesta työajasta häneltä kuluu henkilökohtaiseen valmistautumiseen, työyhteisön sisäiseen toimintaan ja hallinnollisiin tehtäviin sekä seurakuntalaisten parissa tehtävään työhön ja seurakuntalaisten kohtaamiseen. Tarkasteltaessa kokonaistyöaika näyttää siltä, että kanttorien työaika on hieman paremmin hallinnassa kuin pappien. Molemmissa ryhmissä työtä tehdään kuitenkin tavallisesti aivan liikaa. Papeista kolme neljästä (74 %) ilmoittaa tekevänsä yli 40-tuntista työviikkoa ja kanttoreista lähes puolet (46 %).

Taulukko 8. Pappien ja kanttorien ilmoittama kokonaistyöaika viikossa (%).

	Kanttorit %	Papit %	Kaikki %
Alle 30 tuntia ⁴	24	8	13
30–34 tuntia	13	6	8
35–39 tuntia	19	12	14
40–44 tuntia	28	35	33
45–49 tuntia	9	19	16
50–59 tuntia	7	15	13
60 tuntia tai enemmän	2	5	4
Yhteensä	100	100	100

Joka viides pappi ja joka kymmenes kanttori ilmoittaa tekevänsä työtä yli 50-tuntia viikossa. Alle kolmenkymmenen tunnin työviikkoa puolestaan ilmoittaa

⁴ Huom. Kyselyssä mukana myös osa-aikaista työtä tekevät, joita ei kyselyn perusteella voinut erotella vastaajajoukosta.

tekevnsä 8 % papeista ja 24 % kanttoreista. Alle kolmenkymmenen tunnin työviikkoa tekevistä osa luonnollisesti toimii osa-aikaisessa työsuhteessa (esim. 60 % virkasuhteessa). Heitä ei kuitenkaan kyselyn perusteella voinut erotella vastaajien joukosta. Kaikista Pappisliiton jäsenenä olevasta seurakuntapapistosta osa-aikaisia on kaikkiaan 1,4 % ja Kanttori-urkuriliiton jäsenenä olevista kirkkomuusikoista 3,4 %. Osa-aikaisena työskentelevät kanttorit ovat valtaosaltaan C-kanttoreita. Heistä osa-aikaisia on useampi kuin joka kymmenes (11 %). A-kanttoreista osa-aikaisia on vain 1 % ja B-kanttoreista 2 %. Seurakuntapapeista osa-aikaisia on niin ikään 2 %, kappalaisista 1 %, sairaalateologeista ja perheneuvojista 6 %.

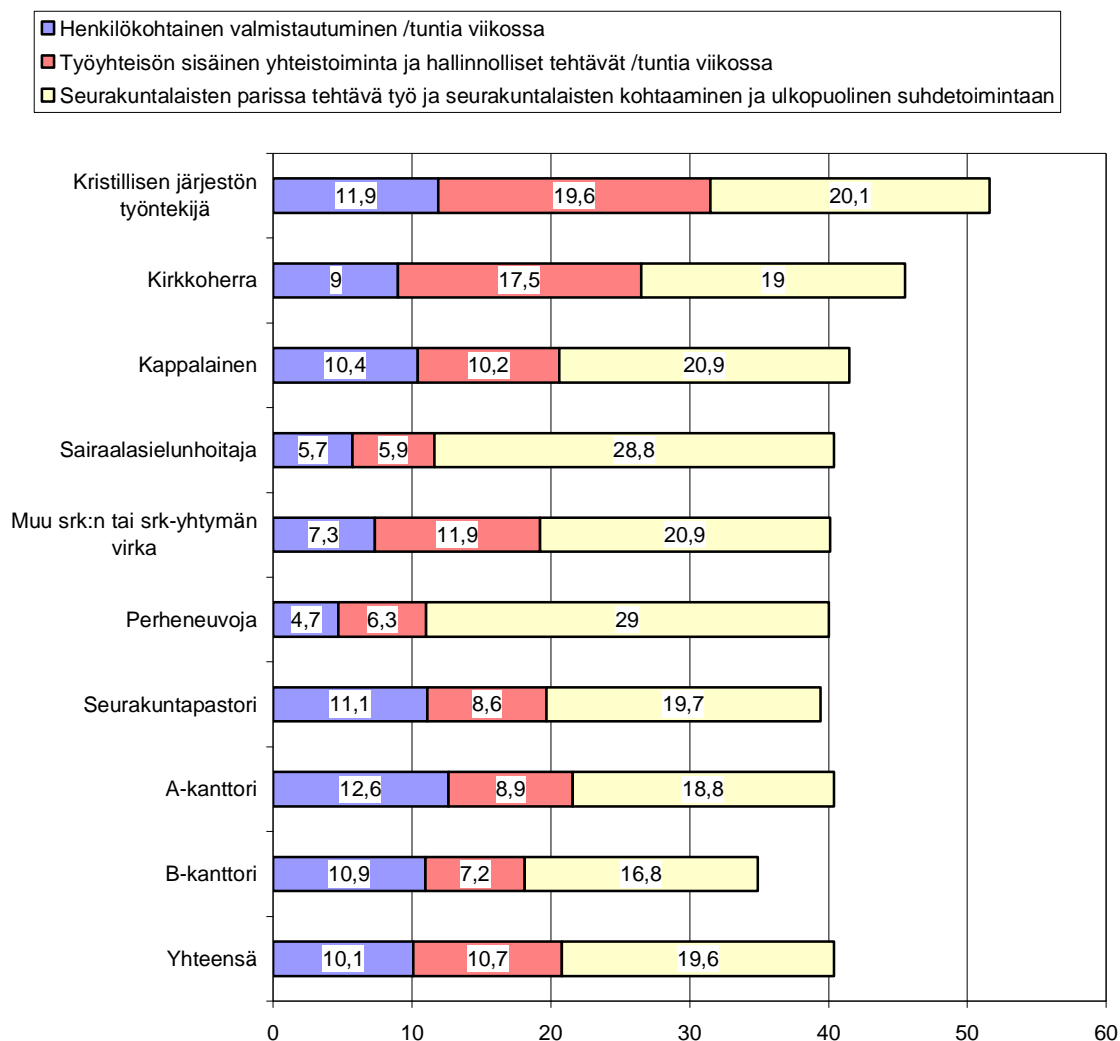
Yleisimmin työ jakautuu tunteina tarkasteltuna siten, että reilu 10 tuntia viikossa kuluu henkilökohtaiseen valmistautumiseen, vajaa 10 tuntia työyhteisön sisäiseen yhteistoimintaan ja hallinnollisiin tehtäviin. Seurakuntalaisten parissa tehtävään työhön papeilla kuluu tyypillisesti reilu 20 tuntia ja kanttoreilla vajaa 20 tuntia. Suurimmat poikkeamat tästä ovat, että joka kymmenes pappi ja kanttori valmistautuu alle viisi tuntia viikossa ja seitsemällä prosentilla valmisteluun menee yli puolet työajasta (kanttoreista 12 %:lla ja papeista 6 %:lla). Vastaavasti työyhteisön sisäiseen yhteistoimintaan ja hallinnollisiin tehtäviin kuluu joka viidennellä papilla (20 %) yli puolet työajasta. He ovat useimmiten kirkkoherroja tai kirkollisten järjestöjen työntekijöitä. Kanttoreista puolestaan vajaa kolmannes (29 %) ilmoittaa käyttävänsä työajastaan alle neljä tuntia viikossa näihin tehtäviin. Papeista melkein kaksi kolmesta (62%) tekee työtä yli 20 tuntia seurakuntalaisten parissa ja kanttoreista kolmannes (33 %).

Taulukko 9. Pappien ja kanttorien työajan suhteellinen jakautuminen eri tehtäviin.

	Henkilökohtaiseen valmistautumiseen		Työyhteisön sisäiseen yhteistoimintaan ja hallinnollisiin tehtäviin		Seurakuntalaisten parissa tehtävään työhön ja seurakuntalaisten kohtaamiseen ja kirkon ulkopuoliseen suhdetoimintaan	
	Papit %	Kanttorit %	Papit %	Kanttorit %	Papit %	Kanttorit %
0–4 tuntia	11	10	15	29	1	3
5–9 tuntia	35	29	29	41	4	5
10–14 tuntia	37	30	22	21	13	23
15–19 tuntia	12	19	15	6	20	31
20–24 tuntia	4	9	11	2	32	27
25 tuntia tai enemmän	2	3	9	1	30	6

Ammattiryhmittäinen tarkastelu kertoo, että kaikkein pisimpiä työviikkoja ilmoittavat tekevnsä kristillisten järjestöjen työntekijät ja kirkkoherrat. Kirkkoherrojen keskimääräinen työviikko on yli 45-tuntinen, kristillisten järjestöjen työntekijöillä yli 50-tuntinen. Molemmilla pääasiallinen selitys näyttää olevan työyhteisön sisäisen yhteistoiminnan ja hallinnollisten tehtävien runsaus ja aikaavievyys. Kappalaiset tekevät keskimäärin yli 40-tuntista työviikkoa. Seurakuntapastorit, sairaalateologit ja perheneuvojat tekevät työtä keskimäärin noin 40 tuntia viikossa.

Kuvio 10. Eri työtehtävissä työskentelevien viikoittain eri tehtäviin käyttämä keskimääräinen työaika (pienimmät ammattiryhmät on poistettu). % (Keskimääräisiä työtuntimääriä tarkasteltaessa otettava huomioon, että kyselyssä ovat mukana myös osa-aikaista työtä tekeviä. Heitä ei kuitenkaan kyselyn perusteella voinut erotella vastaajajoukosta.)⁵

⁵ C-kanttorit jätetty pois tarkastelusta, koska heistä huomattaman moni työskentelee osa-aikaisena.

3.3. Työssä jaksaa ja uupuu

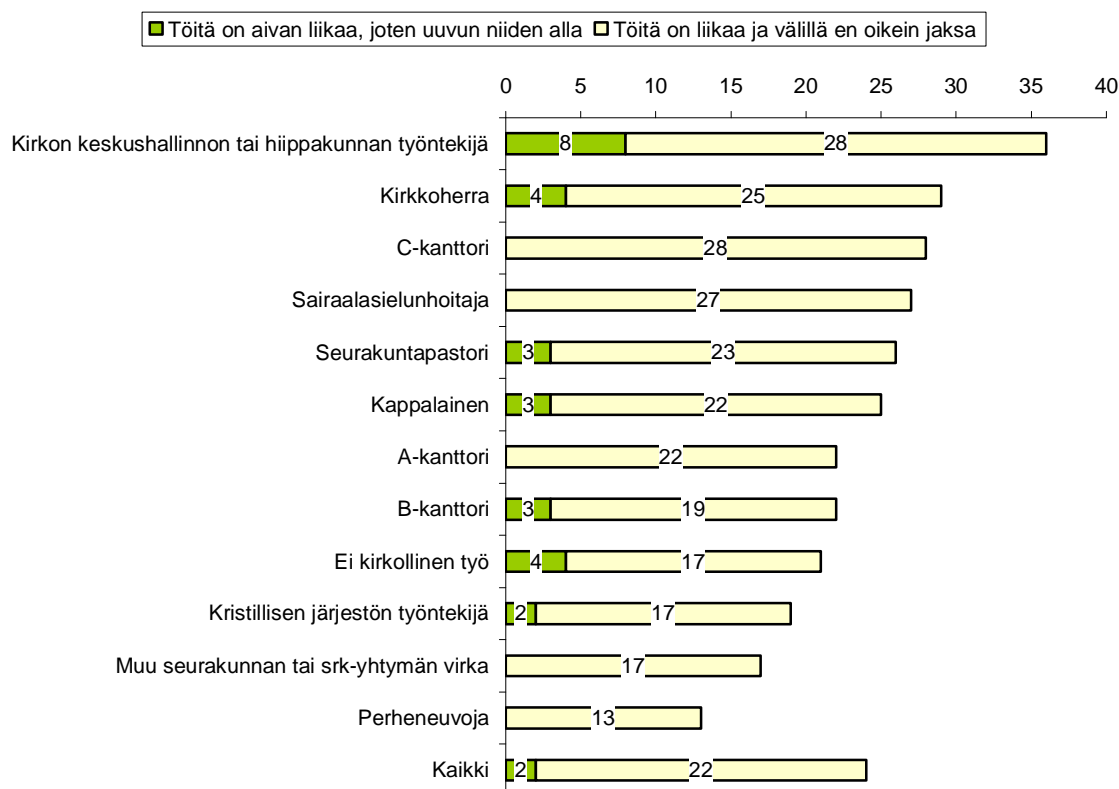
Työssä jaksamiseen vaikuttavat monet eri tekijät. Erityisesti silloin, kun työntekijöitä on vähän ja työtä paljon, ei työtä enää ehditä tehdä laadukkaasti. Tällöin työpäivät pitenevät ja yksityiselämään ja lepoon varattu aika vähenee. Samalla uupumus kasvaa. Työmäärän ja kiireen lisääntyminen on keskeinen stressiä lisäävä tekijä. Varsinaista työuupumusta edeltää usein pitkällinen työpaine, stressi. Tutkimusten mukaan työuupumus kohtaa useimmin niitä, jotka ovat innostuneita työstään ja asettavat vaatimuksensa korkealle. Uupumusta on sanottu hyvien, lahjakkaiden ja ahkerien riskiksi.

Tutkimuksessa keskityttiin vastaajien kokemuksiin ja tunteisiin erityisesti työn määrästä ja työmäärän vaikutuksesta työssä jaksamiseen. Lisäksi selvitettiin työntekijöiden mahdollisuutta vaikuttaa omaan työmääräänsä ja edelleen vastaajien kokemaan työn kuormittavuutta ja sitä, missä määrin kantoreilta ja papeilta jäävät vapaapäivät pitämättä.

Papeista ja kanttoreista kolme neljästä (76 %) jaksaa töiden kanssa vaikka työtä olisi paljonkin. Joka neljäs (24 %) pappi tai kanttori kokee kuitenkin, että töitä on liikaa ja välillä ei oikein jaksa. Kaksi prosenttia kokee töitä olevan aivan liikaa, joten he kokevat uupuvansa töiden alla. Huomiota herättävän paljon työssään uupuvia ja ajoittaista jaksamattomuutta kokevia on nuorten kanttorien keskuudessa (28 %). Papeista sen sijaan vanhemmat työntekijät ovat nuoria useammin uupuneita työssään.

Sama työmäärää ja jaksamista mittaava kysymys esitettiin vastaavassa kyselyssä aikaisemmin papeille ja muille teologeille vuosina 1998 ja 2002. Kokonaisuutena tilanteessa on tapahtunut lievää kohenemistä. Tämä näkyy erityisesti siinä, että niiden pappien osuus, jotka kokevat töitä olevan sopivasti (25 %) on kasvanut kymmenen prosenttiyksikköä edellisiin selvityksiin verrattuna.

Kuvio 11. Työssä uupuvien ja välillä jaksamattomien osuudet ammattiryhmittäin (pienimmät ammattiryhmät jätetty tarkastelun ulkopuolelle) (%).

Taulukko 10. Millainen on työmääräsi suhteessa jaksamiseesi (%)?

	Töitä on aivan liikaa, joten uuvun niiden alla	Töitä on liikaa ja välillä en oikein jaksan	Töitä on paljon, mutta enimmäkseen jaksan niiden kanssa	Töitä on sopivasti	Jaksaisin enemmänkin	Yhteensä
Kaikki AKIn jäsenet	2	22	56	18	1	100
Kanttorit	2	21	52	25	0	100
Papit (ja muut teologit)	2	21	52	25	0,4	100
Pappisliiton jäsenkysely vuonna 2002	3	24	56	15	2	100
Pappisliiton jäsenkysely vuonna 1998	2	20	60	16	2	100

Työssään parhaiten jaksavat perheneuvojat ja seurakuntien ja yhtymien erityisviroissa työskentelevät. Heistä useampi kuin neljä viidestä jaksaa hyvin työssään tai pääsääntöisesti jaksaa, vaikka töitä olisi paljonkin. Kirkon keskushallinnon ja hiippakunnan työntekijöiden keskuudessa työssään uupuneita työntekijöitä on enemmän kuin muissa tehtävissä työskentelevien keskuudessa. Lähes joka kymmenes kokee uupuvansa ja lisäksi useampi kuin joka neljäs kokee

ajottaista jaksamattomuutta. Myös kirkkoherrojen keskuudessa uupuneiden ja työssään jaksamattomuutta kokevien työntekijöiden osuus on muita suurempi.

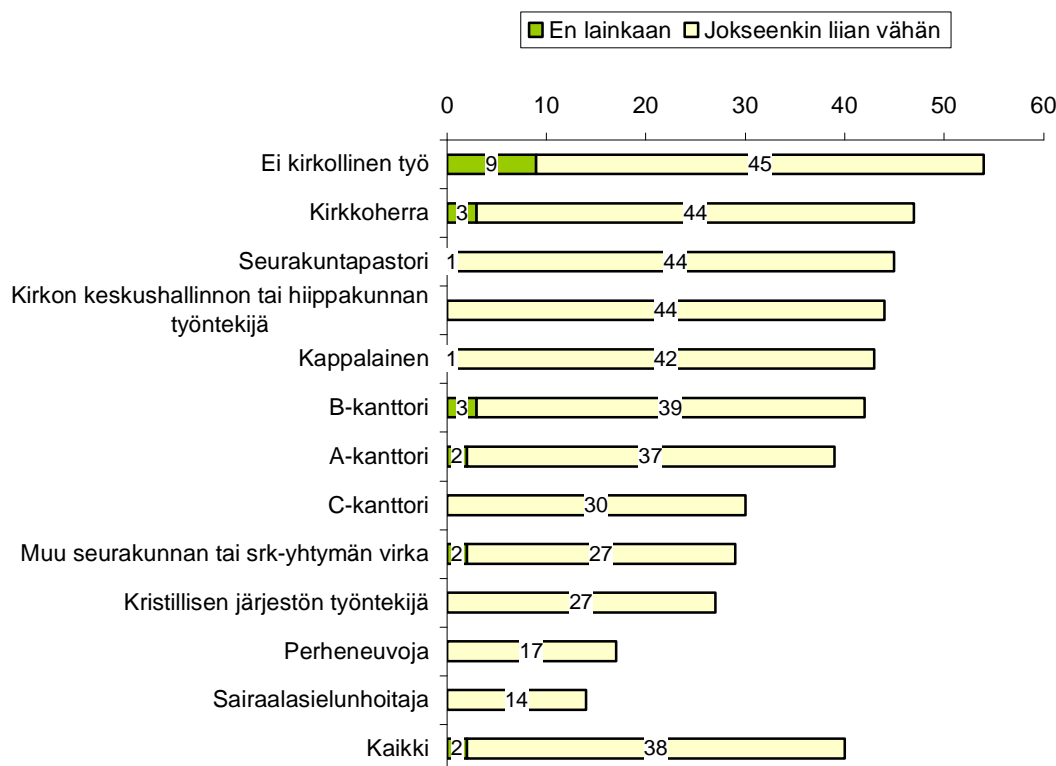
Viikoittain tehtyjen työtuntien määrä on suorassa yhteydessä työssä jaksamiseen. Ne papit ja kanttorit, jotka kokevat uupuvansa työssä, tekevät keskimäärin 50-tuntista työviikkoa. Sopivasti työtä puolestaan kokevat tekevänsä keskimäärin 36-tuntista työviikkoa tekevät.

Ne papit ja kanttorit, jotka kokevat työtään olevan liikaa ja uupuvansa, kokevat muita useammin työn olevan myös liian kuormittavaa perhe-elämälle, parisuhteelle ja sosiaaliselle elämälle. Kaikkiaan 64 % kanttoreista ja 59 % papeista kokee työn perhe-elämän kannalta kuormittavana tai jokseenkin kuormittavana. Lähes yhtä moni kokee työn kuormittavan parisuhdetta (papit 55 %, kanttorit 53 %) ja rajoittavan sosiaalista elämää (papit 63 %, kanttorit 52 %). Nais- ja miesvastaajien välillä ei ole merkittäviä eroja. Kaikkiaan vastaajista lähes joka viides kokee työnsä perhe-elämän, parisuhteen ja sosiaalisen elämän kannalta vahvasti kuormittavana. Papin ja kanttorin työ koetaan kuitenkin myös sosiaalisesti antoisana. Kaikkiaan 80 % papeista ja 71 % kanttoreista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen ”seurakuntatyö on sosiaalisesti antoisaa” kanssa. Kaksi työntekijää kolmesta (67 %) on saanut seurakuntatyön kautta myös henkilökohtaisia ystäviä.

Mahdollisuus vaikuttaa omaan työmääräänsä on tärkeä jaksamiseen vaikuttava tekijä. Riittävästi tai jokseenkin riittävästi näitä vaikutusmahdollisuuksia koki vastaajista 60 %. Selvästi keskimääräistä enemmän työmääräänsä voivat vaikuttaa kirkon sairaalasielunhoitajat (86 %), perheneuvojat (83 %) ja kristillisten järjestöjen työntekijät (73 %). Erityisesti kirkkoherrat ja seurakuntapastorit kokivat omat vaikuttamismahdollisuutensa vähäisiksi ja vain puolet piti vaikutusmahdollisuuksia riittävinä tai kutakuinkin riittävinä. Myös hiippakunnan työntekijät kokivat omat vaikutusmahdollisuutensa työmääräänsä hyvin vähäisiksi, riittävinä tai jokseenkin riittävinä vaikutusmahdollisuuksiaan piti vain joka kolmas. Heidän määränsä tutkimusaineistossa on kuitenkin niin vähäinen (16), että heidän tarkastelemisensa itsenäisenä ryhmänä ei ole mielekäästä.⁶

⁶ Kuvioissa 11 ja 12 hiippakunnan työntekijöitä ja kirkon keskushallinnon työntekijöitä tarkastellaan yhteisesti. Näistä kahdesta ryhmästä työmäärä oli jonkin verran paremmin hallinnassa kirkon keskushallinnon työntekijöiden keskuudessa.

Kuvio 12. Niiden osuus ammattiryhmittäin, jotka kokevat etteivät voi vaikuttaa omaan työmääräänsä lainkaan tai voivat vaikuttaa liian vähän (pienimmät ammattiryhmät jätetty tarkastelun ulkopuolelle) (%).

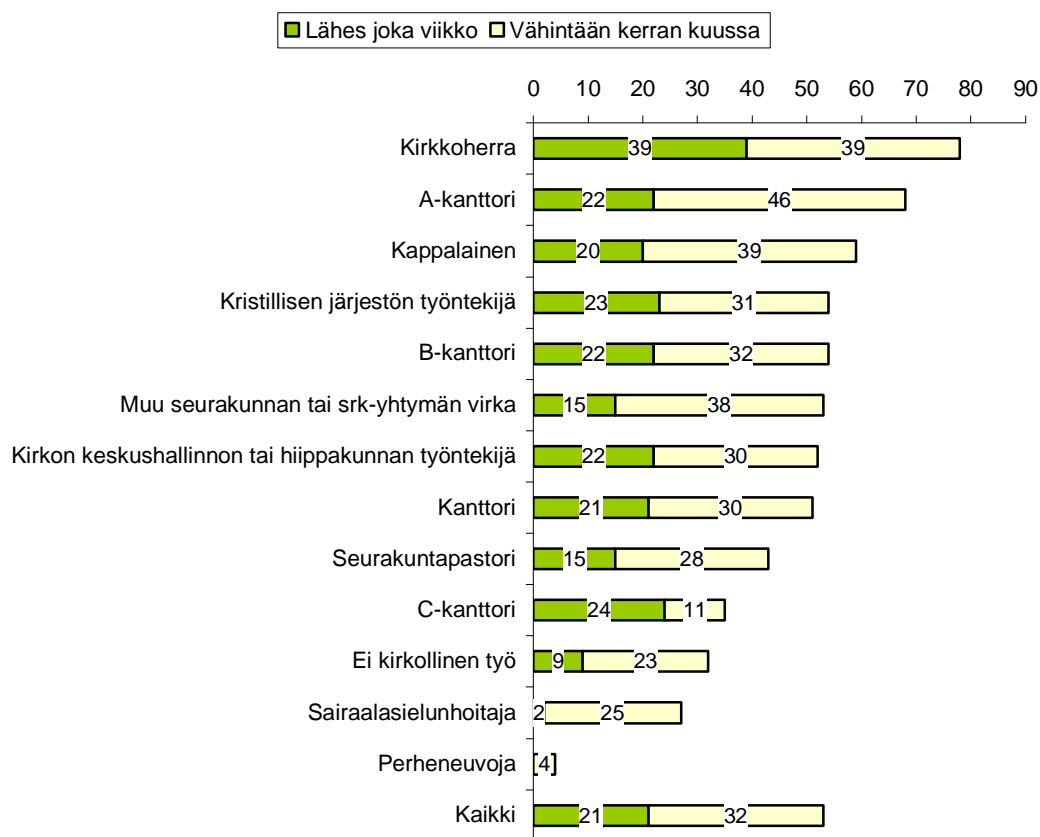
Taulukko 11. Koetko että voit vaikuttaa omaan työmäärääsi (%)?

	En lainkaan %	Jokseenkin liian vähän %	Kutakuinkin riittävästi %	Kyllä, riittävästi %	Yhteensä %
Kanttorit	3	35	52	10	100
Papit	2	39	49	11	100
Kaikki AKIn jäsenet	2	38	49	11	100

Papiston vapaapäivien pitäminen on muodostunut säännöllisemmäksi verrattaessa vuosina 1998 ja 2002 tehtyihin selvityksiin. Viidennekseltä kanttoreista ja papeista (21 %) jää kuitenkin vapaapäivä pitämättä lähes joka viikko ja yli puolelta vastaajista vähintään kerran kuukaudessa. Erityisesti useilla kirkkoherroilla (78 %) ja ylimmän asteen kanttoreilta (68 %) jää vapaapäivä pitämättä vähintään kerran kuukaudessa. Kirkkoherroista useampi kuin kolmannes (39 %) kertoo vapaapäivien jäävän pitämättä lähes joka viikko. Parhaiten vapaapäivien pitäminen on tasapainossa nuorilla työntekijöillä, niin papeilla kuin kanttoreilla: alle 35-vuotiaista vain joka kymmenes kertoo vapaapäiviä jäävän pitämättä lähes viikoittain. Yli 55-vuotiaiden keskuudessa näin käy joka kolmannelle kanttorille ja papille.

Erityisen usein vapaapäivät jäävät pitämättä yksipappisissa seurakunnissa, joissa lähes puolet (46 %) kirkkoherroista ilmoittaa vapaapäivien jäävän pitämättä lähes viikoittain. Vapaapäivien pitäminen on kyselyn perusteella kuitenkin erityisen vaikeaa myös kaikkein suurimpien (yli 15 000 henkeä) seurakuntien kirkkoherroille. Heistä niin ikään lähes puolet (49 %) ilmoittaa vapaapäivien jäävän pitämättä lähes viikoittain. Sen sijaan ei-kirkollisessa työssä, sairaalasielunhoitajina ja perheneuvojina työskentelevät pystyvät pääsääntöisesti pitämään aina vapaa-päivänsä.

Kuvio 13. Niiden osuus ammattiryhmittäin, joilta jää lähes joka viikko tai vähintään kerran kuussa vapaapäivä pitämättä (pienimmät ammattiryhmät jätetty tarkastelun ulkopuolelle) (%).

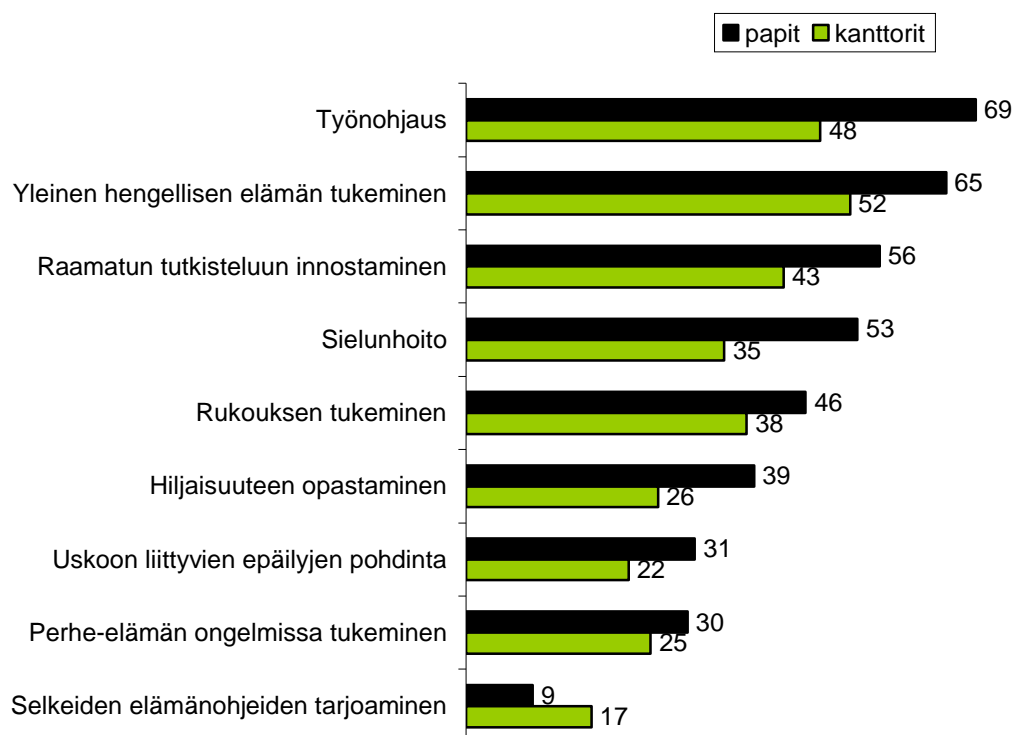

Taulukko 12. Kuinka usein sinulta jää vapaapäivä pitämättä (%)?

	Lähes joka viikko %	Vähintään kerran kuussa %	Harvemmin %	Ei koskaan %	Yhteensä %
Kanttorit	21	30	41	8	100
Papit (ja muut teologit)	21	33	34	12	100
Kaikki AKIn jäsenet	21	32	35	11	100
Pappisliiton jäsenkysely vuonna 2002	22	40	30	7	100
Pappisliiton jäsenkysely vuonna 1998	22	42	29	7	100

Työssä jaksamisen kannalta yksi olennainen tekijä on työnantajan tarjoama tuki. Enemmistö vastaajista kaipaa kirkolta tukea yleiseen hengelliseen elämään ja työnohjausta. Papeista yli puolet kaipaa lisäksi innostamista Raamatun tutkisteluun ja sielunhoitoon. Yleisesti ottaen selvästi useampi pappi kuin kanttori odottaa kirkolta tukea lähes kaikissa kysytyissä tukitoimissa. Ainoastaan selkeitä elämänohjeita kanttorit odottavat useammin kuin papit.

Kuvio 14. Papiston ja kanttorien odotukset kirkolta hengellisen elämän tukemisessa ja ohjauksessa (%). Minkälaista hengellisen elämän tukea ja ohjausta itse kaipaat kirkolta?

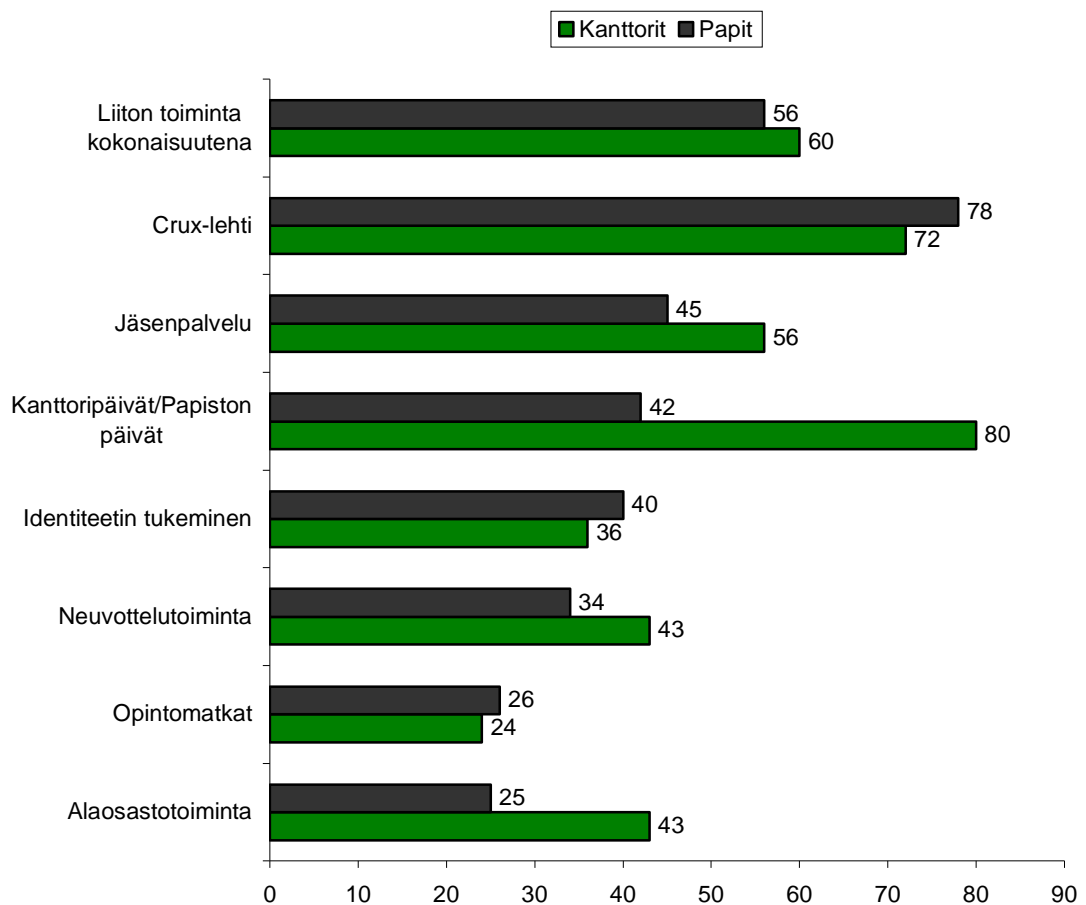
4. MIKÄ IHMEEN AKI – JA MILLAINEN?

4.1. AKIn tunnettuus ja pappien ja kanttorien tyytyväisyys liittoonsa

Akavan kirkolliset ammattiliitot – AKI r.y:n perusliittoa ovat Suomen Kanttoriurkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto. AKI on aloittanut toimintansa 1.1.2005. Jäsenet sanovat tuntevansa AKIn ainakin jonkin verran (53 %) tai hyvin (25 %). Viidennes jäsenistöstä ei vielä juuri tunne muuta kuin nimen (17 %) tai ei tunne liittoa ollenkaan (4 %).

Valtaosalle jäsenistä Crux-lehti on ehdottomasti tärkein informaatiokanava liittoa koskevissa asioissa. Jäsenistö on pääosin kuullut liitosta Crux-lehdestä (97 %) tai jäsenkirjeestä (70 %). Jäsenjärjestöjen kotisivuilta AKIsta on kuullut 43 % ja työtovereilta 39 % jäsenistöstä. Vajaa kolmannes (31 %) sanoo kuulleensa liitosta jostain muualta.

Kuvio 15. Liittoonsa melko tai erittäin tyytyväisten kanttoreiden ja pappien osuus (%).

Enemmistö papeista (56 %) ja kanttoreista (60 %) on tyytyväinen oman liittonsa toimintaan kokonaisuudessaan. Kanttorit ovat lähes kautta linjan hieman tyytyväisempiä kuin papit.

Valtaosa jäsenistä, kolme neljästä, on tyytyväinen Crux-lehteen. Kanttoreista neljä viidestä (80 %) on tyytyväisiä kanttoripäiviin. Osuus on huomattavasti korkeampi kuin Papiston päiviin tyytyväisten pappien osuus (42 %). Enemmistö kanttoreista on tyytyväinen myös jäsenpalveluun (56 %) ja lähes puolet neuvottelutoimintaan (43 %). Pappien kohdalla tyytyväisten osuus on noin kymmenen prosenttiyksikköä alhaisempi. Kysytyistä asioista vähiten tyytyväisyyttä herättää opintomatkat, joihin tyytyväisiä on vain joka neljäs pappi ja kanttori. Alaosastotoimintaan tyytyväisiä kanttoreista on lähes puolet ja papeista neljännes.

Verrattaessa *pappien* tyytyväisyyttä neljän vuoden takaiseen selvitykseen ovat tyytyväisten pappien osuudet vähentyneet erityisesti siinä, missä määrin liiton koetaan tukevan identiteettiä. Myös tyytyväisyys neuvottelutoimintaan on vähentynyt huomattavasti. Muilla alueilla muutokset ovat pieniä:

- identiteetin tukeminen	- 20 %
- neuvottelutoiminta	- 16 %
- Crux-lehti	- 6 %
- liiton toiminta kokonaisuutena	- 5 %
- jäsenpalvelu	- 3 %
- alaosastotoiminta	- 3 %
- opintomatkat	- 2 %
- papiston päivät	+ 1 %

Jäsenten mielikuvaa omasta liitostaan – niin Suomen Kanttori-urkuriliitosta kuin Suomen kirkon pappisliitosta – kysyttiin 20 vastakohtaisen adjektiiviparin avulla. Kysymykset olivat samat kuin 2002 tehdyssä kyselyssä. Kanttorien mielipiteet liitostaan olivat tässäkin kaikkien vastikeparien osalta myönteisemmät kuin pappien arviot.

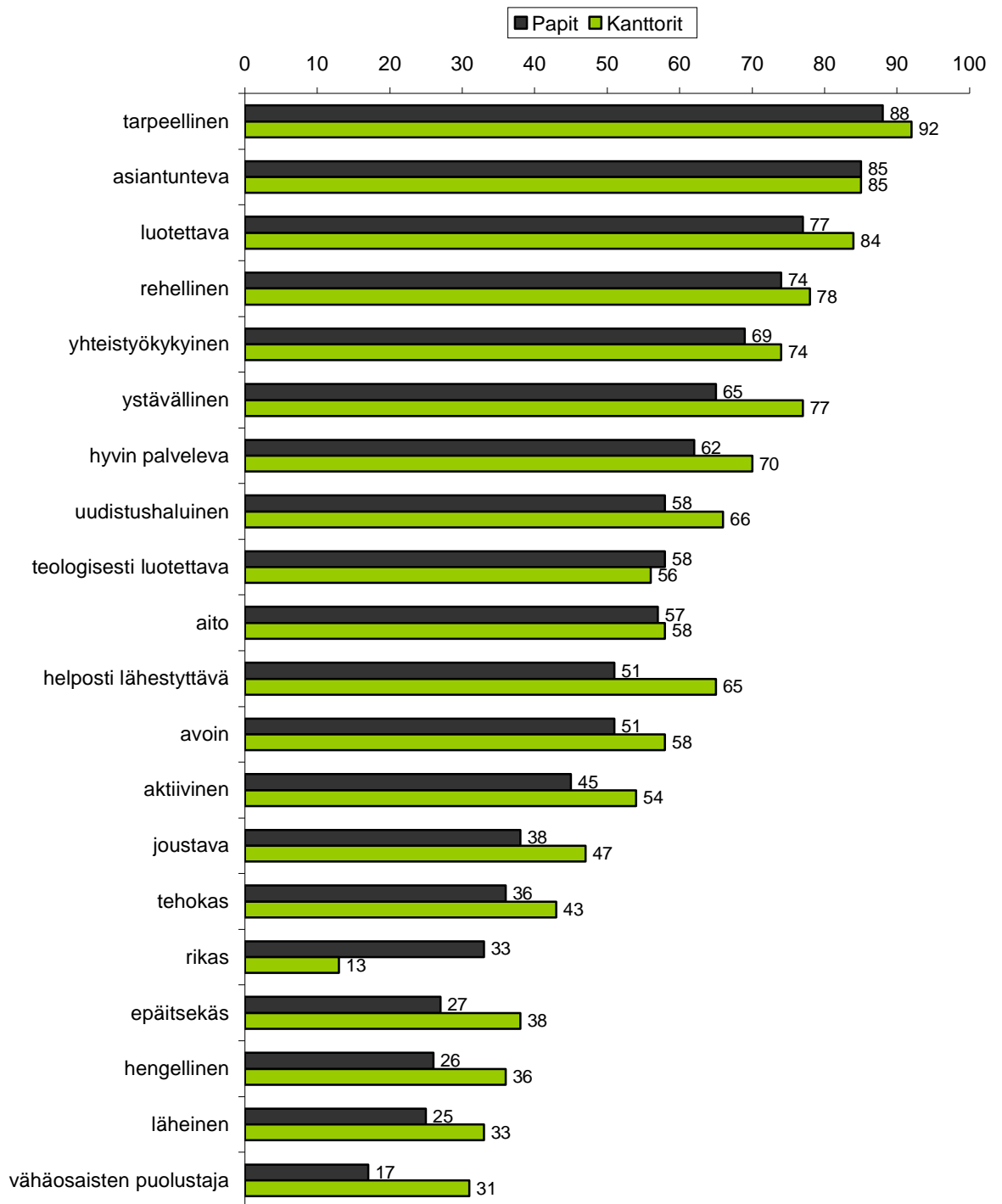
Kun yleisenä mielipiteenä pidetään yli kahden kolmasosan arviota, voi sanoa kanttorien ja pappien pitävän liittoaan:

- tarpeellisena
- asiantuntevana
- luotettavana
- rehellisenä
- yhteistyökykyisenä

Kanttorien mielestä liitto on lisäksi:

- ystävällinen
- hyvin palveleva
- uudistushaluinen

Kuvio 16. Kanttorien ja pappien mielipiteet Suomen Kanttori-urkuriliitosta tai Suomen kirkon pappisliitosta 2006 (%). Millaisena pidät omaa liittoasi, Suomen Kanttori-urkuriliittoa tai Suomen kirkon pappisliittoa? Melko tai erittäin paljon liittoon adjektiivien kaltaisena pitävien osuus (%).

Kaiken kaikkiaan jäsenet ovat varsin tyytyväisiä liittoonsa, sillä usean muunkin adjektiivin osalta vähintään puolet jäsenkunnasta on yhtä mieltä myönteisen laatusanan kanssa. Eniten kehitettävää jäsenten – ennen kaikkea pappien – mielestä näyttäisi olevan siinä, että vain pieni vähemmistö kokee liiton läheisenä ja vähäosaisten puolustajana. Varsin monelle papille liitto näyttäytyy myös itsekkäänä, maallistuneena ja rikkaana.

Kun vertaa pappien käsityksiä liitostaan vuosina 2002 ja 2006 näyttävät mielipiteet kehittyneen selvästi useammin myönteiseen kuin kielteiseen suuntaan. Samaa mieltä laatusanan kanssa olevien prosentuaaliset kasvut tai heikkenemiset ovat:

mielikuva kohentunut		mielikuva heikentynyt	
rehellinen	+ 9 %	aktiivinen	– 5 %
aito	+ 9 %	joustava	– 3 %
ystävällinen	+ 8 %	vähäosaisten puolustaja	– 3 %
yhteistyökykyinen	+ 7 %	tarpeellinen	– 1 %
rikas	+ 7 %	uudistushaluinen	– 1 %
epäitsekäs	+ 7 %	läheinen	– 0 %
helposti lähestyttävä	+ 6 %		
teologisesti luotettava	+ 5 %		
hyvin palveleva	+ 5 %		
avoin	+ 5 %		
tehokas	+ 2 %		
asiantunteva	+ 1 %		
luotettava	+ 1 %		

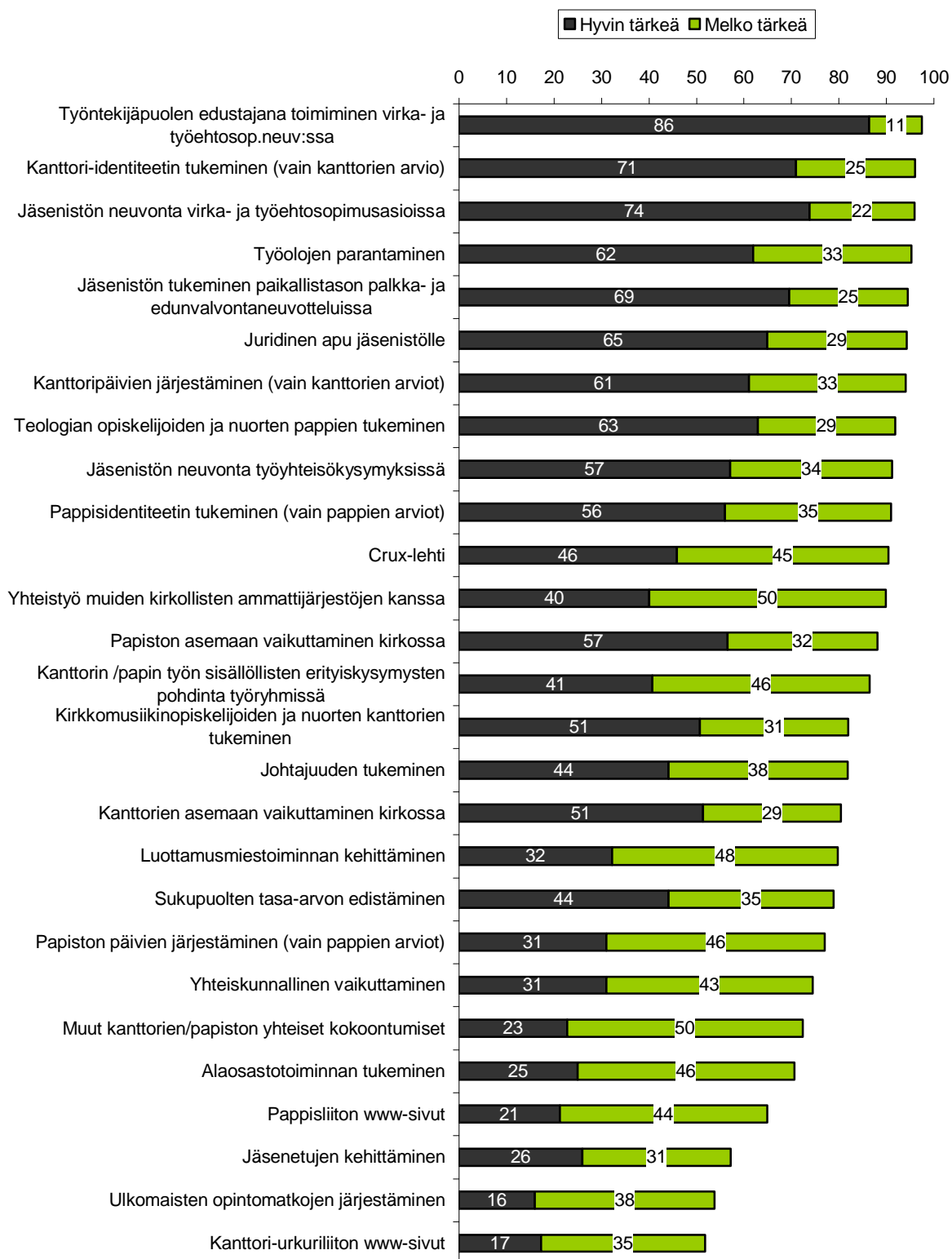
4.2. Akavan kirkolliset nyt ja tulevaisuudessa

Jäsenkyselyssä kysyttiin jäsenistön mielipiteitä siitä, minkä asioiden kehittämiseen ammattiliiton tulisi keskittyä seuraavien viiden vuoden aikana. Jäsenistön enemmistö piti kaikkia asioita joko hyvin tärkeinä tai melko tärkeinä (ks. kuvio 17).

Vastauksista nousee esille kolme asiaa yli muiden. Nämä ovat: työntekijäpuolen edustajana toimiminen virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa, jäsenistön neuvonta virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa ja jäsenistön tukeminen paikallistason palkka- ja edunvalvontaneuvotteluissa. Yli puolet jäsenistä lisäksi pitää hyvin tärkeänä, että ammattiliitto paneutuu työolojen parantamiseen, tarjoaa jäsenille neuvonta-apua ja juridista apua, tukee teologian opiskelijoita ja kanttoriopiskelijoita ja nuoria pappeja/kanttoreita ja kohentaa papiston ja kanttorien

asemaa kirkossa. Liitoilta odotettiin myös vahvasti tukea ammatti-identiteetille. Se korostuu kanttoreilla. Kanttorit toivovat myös pappeja enemmän ammattikunnan yhteisiä kokoontumisia ja kanttoripäivien järjestämistä.

Kuvio 17. Kuinka tärkeätä mielestäsi on, että AKI (Kanttori-urkuriliitto/Pappisliitto) keskittyy seuraavien asioiden kehittämiseen seuraavien viiden vuoden aikana (%)?

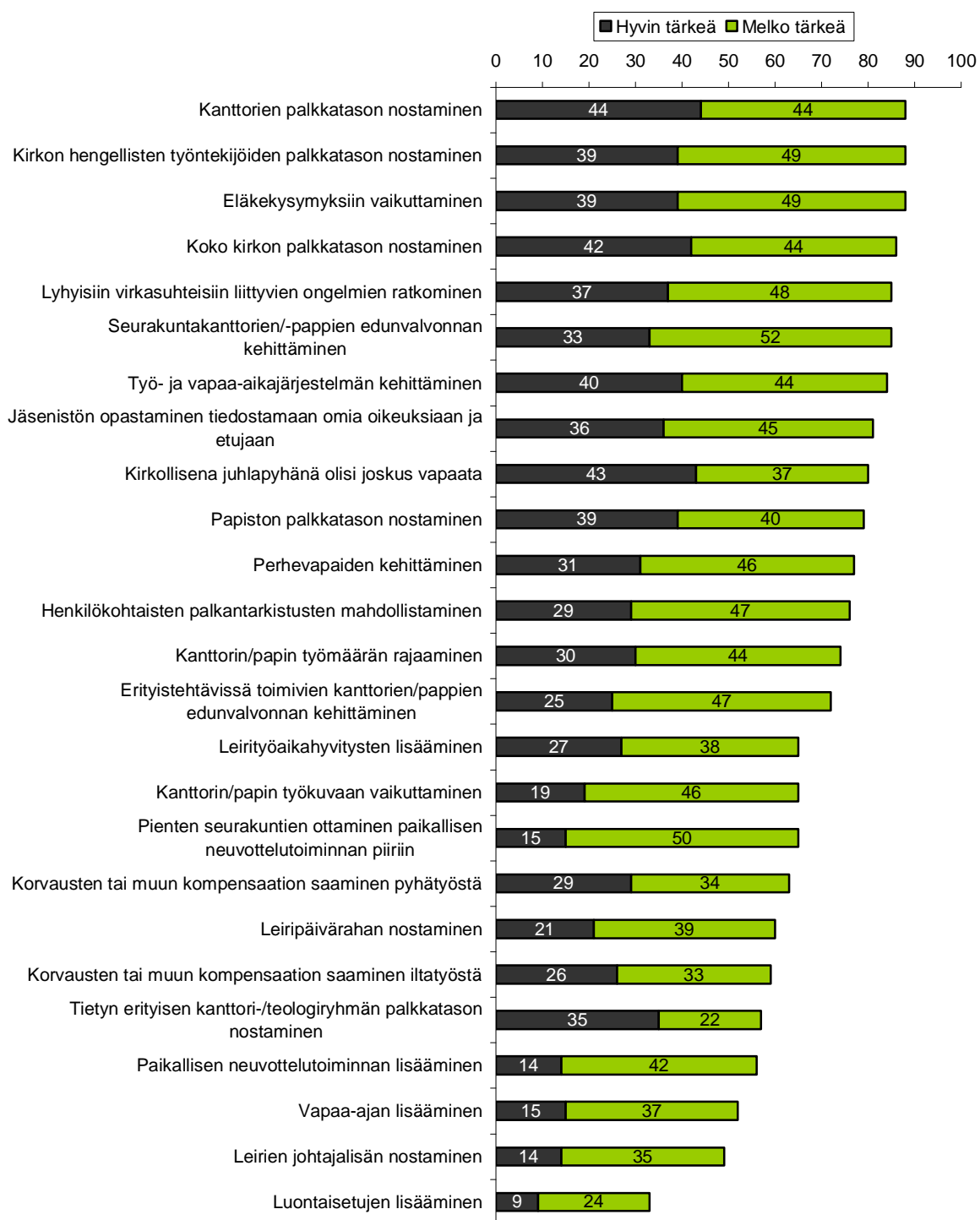

Verrattaessa vuoden 2002 kyselyyn kasvua on lähes kaikissa kysytyissä asioissa. Kaikkein voimakkainta kasvua joko hyvin tärkeinä tai melko tärkeinä pidetyissä asioissa on muutamissa asioissa. Tarkastelussa on syytä muistaa, ettei kaikkein keskeisimpien toimintojen osalta ole edes mahdollista saavuttaa korkeita kasvuprosentteja. Niiden pappien osuus on kuitenkin kasvanut selvästi, jotka näkevät tärkeänä keskittyä (%):

	Pappisliiton jäsenet vuonna 2002	Pappisliiton jäsenet vuonna 2006	Kasvu %- yksikköä
Teologian ylioppilaiden ja nuorten pappien tukeminen	84	94	10
Luottamusmiestoiminnan kehittäminen	71	80	9
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	68	81	13
Papiston päivien järjestäminen	71	77	6
Muut papiston yhteiset kokoontumiset	57	69	12

Edunvalvonnassa jäsenistö näkee tärkeänä monien asioiden kehittämisen (ks. kuvio 18). Kaikkein tärkeimmät asiaryhmät jäsenistön mielestä ovat palkkatason nostaminen, eläkekysymykset ja työ- ja vapaa-aikajärjestelyt. Lisäksi lyhyisiin virkasuhteisiin liittyvien ongelmien ratkominen, seurakuntakanttorien ja -pappien edunvalvonnan kehittäminen ja jäsenistön opastaminen tiedostamaan omia oikeuksiaan ja etujaan nähdään tärkeinä kehitettävänä asioina. Alle puolet jäsenistöstä pitää tärkeinä kehittämiskohteina luontaisetujen lisäämistä (33 %) ja leirien johtajalisän nostamista (49 %).

Kuvio 18. Jäsenistön edunvalvonnassa tärkeinä pitämät asiat (%). Kuinka tärkeänä pidät, että AKIn harjoittamassa edunvalvonnassa pyritään kehittämään seuraavia asioita?

5. TIIVISTELMÄ JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Jäsenkysely Akavan kirkollisten ammattiliittojen (AKI) Suomen kirkon pappisliitto r.y:n ja Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y:n jäsenille toteutettiin talvella 2006. Kyselyyn vastasi 1 076 jäsentä, mikä vastaa 34 % AKIn työelämässä mukana olevista jäsenistä. Suomen kirkon pappisliiton osalta vastaava jäsenkysely on toteutettu vuosina 1998 ja 2002. Edellisten kyselyjen tuloksia on tässä selvityksessä käytetty soveltuvin osin vertailuaineistona.

Kyselyssä selvitettiin jäsenten näkemyksiä ajankohtaisista hallinnollisista ja eettisistä kysymyksistä sekä työn organisointiin, työtyytyväisyyteen ja työssä jaksamiseen liittyviä kysymyksiä. Lisäksi selvitettiin jäsenten kokemuksia ja toiveita omaa liittoaan kohtaan.

Seurakuntien yhdistyminen yhtenä vastauksena suomalaisessa yhteiskunnassa meneillään olevaan rakennemuutokseen ja seurakuntien toiminnan taloudellisten edellytysten turvaamiseen ei jäsenten enemmistön mielestä sisällä uhkaa omassa seurakunnassa. Pappien enemmistön (52 %) mielestä yhä useampien seurakuntien tulisi yhdistyä, kun taas kanttoreista näin ajattelee vain vajaa kolmannes. Kielteisimmän yhdistymisiin suhtautuvat pienten alle 4 000 hengen seurakuntien työntekijät. Yleistäen voi sanoa, että mitä suurempi todennäköisyys on sille, että oma seurakunta yhdistetään, sen varauksellisemmin yhdistämiseen suhtaudutaan.

Uuden palkkausmallin tuntemus ja kokemukset sen toimivuudesta ovat jäsenistön vastausten perusteella vielä alkutaipaleella. Vain kolmannekselle jäsenistöstä uudesta henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuvasta palkkausmallista saatu tieto on ollut riittävää. Näkemykset palkkausmallin oikeudenmukaisuudesta jakavat jäsenkunnan kahtia: niitä, jotka näkevät uuden palkkausmallin aiempaa oikeudenmukaisempana on lähes yhtä paljon kuin eri mieltä olevia. Myönteisimmän uuteen palkkausmalliin suhtautuvat kirkkoherrat – eli ne, jotka usein ovat siitä parhaiten perillä – ja kielteisimmän seurakuntapastorit ja sairaalasielunhoitajat.

Papit ja kanttorit ovat hyvin yksimielisiä siitä, että pappien tulisi tulevaisuudessakin olla tuomiokapitulien alaisuudessa. Enemmistön mielestä näin tulisi olla kanttorienkin osalta. Monet toivoisivat kuitenkin seurakunnille enemmän itsenäisyyttä virkojen täytössä.

Jäsenten enemmistön mielestä kanttoreille tulisi olla tarjolla nykyistä enemmän esimiestehtäviä. Kanttoreista kuitenkin alle puolet haluaisi toimia esimiehinä. Kanttoreista esimiestehtävistä olivat kiinnostuneet erityisesti ns. A-kanttorit. Papistosta puolestaan kaksi kolmesta haluaisi toimia esimiestehtävissä. Esimiestehtävät kiinnostavat ennen kaikkea miehiä. Erityisesti naiset kuitenkin toivovat kirkkoon lisää naisjohtajia. Naisten vähäisempi kiinnostus esimiestehtäviin kuitenkin ennakoi naisjohtajien määrän suhteellisesti ottaen varsin hidasta kasvua.

Jäsenten selkeän enemmistön mielestä sopivuus papin tai kanttorin virkaan ei riipu sukupuolesta. Kyselyn perusteella varauksellisesti tai kielteisesti naispappeuteen suhtautuvien pappien määrä on vähentynyt selvästi verrattuna vuoden 1998 aineistoon. Lisäksi valtaenemmistö jäsenistä on sitä mieltä, ettei naispuolisen papin kanssa yhteistyöstä kieltäytyvien mahdollisuuksia toimia kirkossa tule parantaa eikä heillä pitäisi olla mahdollisuutta toimia kirkossa esimiehinä. Enemmistö jäsenistä ajattelee, että seurakunnan kaikkiin tehtäviin pitäisi palkata vain naispuolisen papin kanssa yhteistyöhön suostuvia.

Jäsenten valtaosan mielestä sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuu työpaikoilla hyvin. Varsin huonosti tai erittäin huonosti sukupuolten välisen tasa-arvon kokee työpaikallaan toteutuvan vain 4 % naisista ja 2 % miehistä, hyväksi tilanteen tältä osin kokee 78 % naisista ja 93 % miehistä.

Hedelmöityshoitolain valmisteluun annettu kirkon lausunto korostaa lapsen oikeutta äitiin ja isään. Lausunnon mukaan hedelmöityshoitoja voidaan antaa vain aviopareille ja keinohedelmöityksissä tulisi käyttää vain aviopuolisoiden sukusoluja. Kyselyyn vastanneiden jäsenten kannat poikkeavat kirkkohallituksen lausunnosta. Aviopuolisoiden mahdollisuutta hedelmöityshoitoihin kannattavat lähes kaikki, mutta monet sallisivat hedelmöityshoidot myös avopareille (papit 58 % ja kanttorit 40 %). Viidennes papeista sallisi hedelmöityshoidot myös yksinäisille naisille tai lesbopareille. Lisäksi enemmistö jäsenistä (52 %) on sitä mieltä, että hedelmöityshoidoissa tulisi voida käyttää perheen ulkopuolisia sukusoluja.

Jäsenten enemmistö suhtautuu kielteisesti samaa sukupuolta olevien kumppanien mahdollisuuteen saada rekisteröidylle parisuhteelle kirkollinen siunaus tai sille, että tällaiselle toimitukselle pitäisi hyväksyä virallinen yhteinen siunauskaava. Kanttorit ovat pappeja varauksellisempia.

Enemmistö on myös sitä mieltä, ettei papilla tulisi olla mahdollisuutta toimittaa samaa sukupuolta olevien kirkollista siunaamista, vaikka kirkolla ei olisikaan virallista yhteistä kaavaa. Papistossa kuitenkin runsas kolmannes suhtautuu myönteisesti sekä rekisteröidyn parisuhteen kirkolliseen siunaamiseen että virallisen yhteisen siunauskaavan hyväksymiseen. Enemmistö papeista hyväksyy samaa sukupuolta olevien kumppaneiden kodin siunaamisen.

Papeista 39 % on sitä mieltä, että kirkon pitäisi suoda papille oikeus rekisteröidä mahdollinen homoseksuaalinen parisuhteensa. Kanttoreista näin ajattelee 20 %. Ylipäätään papit ovat kanttoreita hyväksyvämpiä myös sen suhteen, voitaisiinko kirkon eri tehtäviin ylipäätään hyväksyä parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kumppanin kanssa elävä henkilö. Kuitenkin pappienkin keskuudessa kielteisesti suhtautuvia on toimisto- ja kiinteistötyöntekijän tehtäviä lukuun ottamatta enemmän kuin asian hyväksyviä.

Työ tuottaa jäsenille tyydytystä ja työssä on tärkeää saada auttaa ja palvella lähimmäistä. Valtaosalle jäsenistä työ on myös kutsumustehtävä, jossa voi toteuttaa itseään. Palkkaansa tyytyväisiä on papeista on kuitenkin vain niukka enemmistö ja kanttoreista alle puolet. Työ kuormittaa monen perhe-elämää, parisuhdetta ja sosiaalista elämää, mutta on samalla sosiaalisesti antoisaa. Työtä tehdään kuitenkin useimmiten aivan liikaa ja vain joka neljäs pappi ja puolet kanttoreista tekee alle 40-tuntista työviikkoa. Yli 50-tuntista työviikkoa tekee papeista joka viides ja kanttoreista joka kymmenes. Lisäksi, vaikka edellisiin tutkimuksiin verrattuna vapaapäivien pitäminen papiston osalta on muodostunut säännöllisemmäksi, jää viidennekseltä papeista ja kanttoreista vapaapäivä pitämättä lähes joka viikko.

Papeista ja kanttoreista kolme neljästä jaksaa töiden kanssa, vaikka töitä olisi paljonkin. Joka neljäs pappi tai kanttori kokee kuitenkin, että töitä on liikaa ja kokee jaksamattomuutta. Kaksi prosenttia jäsenistä kokee, että töitä on aivan liikaa ja he uupuvat niiden alla. Erityisesti on syytä kiinnittää huomiota kirkkoherrojen ja keskushallinnon ja hiippakuntien työntekijöiden työmäärään.

Valtaosa jäsenistä tuntee AKIn hyvin tai ainakin jonkin verran. Viidennekselle liitto on kuitenkin enintään nimi. Crux-lehti on lähes kaikille tärkeä ja siihen on valtaosa tyytyväisiä. Enemmistö on myös tyytyväinen liittoon kokonaisuutena. Kanttorit ovat useimpiin selvitettyihin osatekijöihin tyytyväisempiä kuin papit.

Huomionarvoista on että jäsenpalveluun, identiteetin tukemiseen ja neuvottelutoimintaan tyytyväisiä on alle puolet jäsenistöstä. Varsinkin kahden viimeksi mainitun osalta tyytyväisten pappien osuus on laskenut selvästi edelliseen jäsenkyselyyn verrattuna. Mielikuvat liitosta ovat kuitenkin kohentuneet useimpien mitattujen tekijöiden osalta. Valtaosalle jäsenistä liitto on tarpeellinen, asiantunteva, luotettava, rehellinen ja yhteistyökykyinen. Kanttorien enemmistön mielestä liitto on myös ystävällinen, hyvin palveleva ja uudistushaluinen.

Jäsenten mielestä ammattiliiton tulisi keskittyä seuraavien viiden vuoden aikana erityisesti työntekijäpuolen edustajana toimimiseen virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa, jäsenistön neuvontaan virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa ja jäsenistön tukemiseen paikallistason palkka- ja edunvalvontaneuvotteluissa. Edunvalvonnassa suurin osa jäsenistöä korostaa tärkeinä kehittämiskohteina palkkatason nostamisen, eläkekysymykset ja työ- ja vapaa-aikajärjestelyt.